

ORTADOĞU'DA SAVAŞI DEĞİL BARIŞI PROJELENDİRMEYE İHTİYAÇ VAR ...

21. yüzyılda Dünya felaketlerine bir yenisi daha eklendi. Irak'a Afganistan'a yapılan saldırıların dumanı tüterken, bir savaş haberi de Lübnan'dan geldi. Yüzlerce sivilin katledildiği, yaşam alanlarının yok edildiği savaşlara dair teknik görüş bildirmemiz bir zorunluluktur.

Savaşlarda yaşanan en büyük trajediler kentlerin bombalanması ve yağmalanmasıdır. İnsanların yaşamsal gereksinimlerini karşıladıkları mekanlar öncelikle yok edilen mekanlar olmuştur. Öncelikle askeri üsler, sonra yollar, hastaneler, okullar, camiler, Pazar yerleri, elektrik şebekeleri, akaryakıt tesisleri, eczaneler, su kaynakları, evler, mahalleler, semtler, şehirler, doğal olarak bölge halkının birlikte yaşadığı, binlerce yıldır oluşan toplumsal hafıza, "kültür mirası" yok ediliyor. Bir ülke İnsanların barınamayacağı bir hale getirilmek isteniyor. Bombalanarak ölmeyenler, yaşam kaynakları yok edilerek, toplu göç veya toplu ölüme zorlanıyor.

Batının ileri sürdüğü "demokrasi mücadelesinde" 10 yılda bir yıkılan kentler, kaybolan değerler, insan olmanın, toplum olmanın gereği tekrar tekrar inşa ediliyor. Savaş yalnızca silah sanayisine değil, inşaat sektörüne de iş olanağı sağlıyor. Bağdat, Kudüs Tel-Aviv, şimdi de Kama hayatın yıkımı üzerinden tekrar inşa ediliyor.

Yaşama hakkını, barınma hakkını, sağlıklı kentsel hizmetler hakkını Lüblanlılar, Iraklılar, Filistinliler, İsrailliler, tüm dünya ülkeleri için istiyoruz. Bizler ülkenin teknik insanları olarak her türlü militarist mücadelenin karşısında yer alıyoruz. Yaşanan yıkıma ve dehşete rağmen Başka bir Dünyanın Mümkün Olduğu ideallerimizle savaşa karşı mücadeleye destek olmaya tüm teknik elemanları davet ediyoruz. Ortadoğu'da savaşı değil barışı projelendirmeye ihtiyaç var.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

42

ankara şubesi

BÜLTEN

ankara'nın depremselliği

Eylül 2006

Merhabalar,

Ankara kentinde yaşanan hareketli günlerle birlikte sıcak geçen yaz aylarından sonra bir Bülten'le daha birlikteyiz. Bültenimizde bu ay Ankara'nın deprem durumunu masaya yatırıyoruz. 17 Ağustos depreminin açtığı yaralar aradan geçen senelere rağmen kapatılamamış durumda iken, yetkili kurumların depreme yönelik çalışmaları hala çok kısıtlı. Ankara ili nispeten depremden çok etkilenmeyecek gibi görünse de yapılan araştırma ve çalışmalar bizlere Kuzey Anadolu Fay hattında yaşanabilecek büyük bir hareketlenmenin Ankara iline de zarar verebileceğini gösteriyor. Bu sebeple bu ayki Bültenimizde Ankara'nın olası depremlerden ne şekilde etkilenebileceğini konunun uzmanlarından sizlere aktarıyoruz.

Öte taraftan Ankara kentinde yaz boyunca yaşanan gelişmeler sonucunda yıkımla yüzleşebilecek mekanlara yenileri eklendi. Hiç şüphesiz bunlar arasında en önemli olanı, kamuoyunda da ses getiren Kuğulupark oldu. Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 04.08.2006 tarihli kararı ile Büyükşehir Belediyesine verilen yetki, Kuğulupark'ı, ihtiyaç olmayan bir yolda yapılacak altgeçit çalışması için “**minimum tecavüze**” açmıştır. Kent merkezinde zaten sayı ve alan olarak kısıtlı olan yeşil alanlardan bir tanesinin daha yokolma tehdidine maruz kalması, ne acıdır ki, adı ve tanımı gereği böylesi alanları “**korumakla**” görevli Kurul eliyle gerçekleşmiştir. Buna karşılık gelişen ve kamuoyunun dikkatini Kuğulupark'taki gelişmelere çekmeyi başaran sivil inisiyatifin çalışmaları ANKARAM Platformu çatısı altında devam etmektedir. Kavşak yapımı konulu Belediye kararına, ve Belediye'ye “**minimum tecavüz**” yetkisi veren Koruma Kurulu kararlarına dava açılmaktadır.

Geçtiğimiz aylarda Ankara kentini ülke gündemine taşıyan gelişmelerden biri de Merkez Bankası'nın İstanbul'a taşınacağı yönünde yapılan açıklama ve spekülasyonlardı. Bazı bakanların Banka'nın taşınması gerekliliği yönündeki açıklamaları Merkez Bankası yönetimi tarafından yadsındıysa da, konu, başkentte yerleşik bulunan çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının son yıllarda İstanbul'a taşınmakta oluşu çerçevesinde anlam taşımaktadır. Bir yandan son on yılda basiretsiz kent yöneticilerinin elinde fiziksel ve ekonomik olarak açıkça çökmeye başlayan kent merkezi, diğer yandan ulusal ve uluslararası ölçekte yaşanan gelişmeler sonucunda siyasal ve kültürel aşınma ile Ankara kenti çok boyutlu bir yoksullaşmaya maruz kalmakta ve kentlilerince sahip çıkılmayı beklemektedir.

Diğer taraftan kente dair olumlu gelişmeler de yaşanmaktadır. Bu gelişmelerden bir tanesi iki yıldır devam eden Papazın Bağı davasının sonuçlanmış olmasıdır. Kent merkezine sıkışmış yeşil alanlardan başka bir tanesi olan ve Ankaralıların 50 yıldır kullanageldiği Papazın Bağı, 1. derecede doğal SİT alanı olarak tescil edilmiş olduğu halde, yanına yapılan otel inşaatından nasibini almış, ve Papazın Bağı'nda bulunan asırlık dut ve çınar ağaçları katledilmişti. TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Ankara Şubesi'nin açtığı ve Şubemizin müdahil olduğu dava sonucunda söz konusu gelişmelere zemin hazırlayan imar planı değişikliği ve Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı Otopark yönetmeliğinin ilgili maddesi iptal edilmiş ve Papazın Bağı kurtarılmıştır.

Kente dair mücadelelerimiz devam ederken, bir yandan da ülke gündeminde sıcak gelişmeler yaşanıyor. 1 Eylül Dünya Barış günü etkinlikleri hükümetin Lübnan'a asker gönderme niyetini açığa vurmalarıyla birlikte yeni bir boyut kazandı. 5 Eylül günü Meclis'te görüşülen asker gönderme tezkeresi, kamuoyunun açık ve yoğun muhalefetine rağmen kabul edildi. Bölgemizde yoğunlaşarak süren savaş ve yıkım koşulları, bu koşulların hızla yayılması olasılığı, ve halkımızın bu süreçte doğrudan araçlar olarak kullanılması çabaları, “barış” talebini her zamankinden acil kılıyor.

Savaş ve barış kavramları gündemde kendilerini öne çıkarırken, kendi toplumsal tarihimizin iç savaş ve barışına dair önemli bir kırılma noktası olan 12 Eylül'ün yıldönümü de yaklaşmakta. 12 Eylül'de TMMOB bünyesinde, Darbe Karşıtı Platform ile birlikte “Darbeciler Yargılansın” mitingi düzenleneceğini de şimdiden duyuralım.

Barış içindeki kentlerde huzur dolu günler geçirmek dileğiyle...

TMMOB
Mimarlar Odası Ankara Şubesi
39. Dönem Yönetim Kurulu

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Nimet Özgönül

YAYIN BİRİMİ
Emel Akın, Kadri Atabaş,
Bülent Batuman, Nuray Bayraktar,
Namık Erkal, Serpil Özaloğlu,
Ebabekir Özmet, Mehmet Saner

BÜLTEN
Aylık Yerel Süreli Yayın

Yayına Hazırlayan
Deniz Aygün, Esin Soydemir

Grafik Tasarım
Harman Şaner Çakmak

Konur Sokak No: 4/3 Kızılay Ankara
Telefon: 0 312 417 86 65
Faks: 0 312 417 18 04

e-posta: info@mimarlarodasiankara.org
http://www.mimarlarodasiankara.org

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülteni
ayda bir yayımlanmaktadır.
6500 adet basılmıştır. Üyelere ücretsiz dağıtılır.
Burada yer alan yazıların içeriğinin sorumluluğu yazara aittir.
Kaynak gösterilmek koşuluyla alıntı yapılabilir.
Baskı Tarihi: Eylül 2006

Baskı
Matsa Basımevi
İvedik Org. San., Matbaacılar Sitesi. 558. Sk. No:42 Ankara
Telefon: (0312) 395 20 54 (pbx)

4 ► HABERLER VE DÜİ URULAR

- . KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJELERİ VE KENTSEL DÖNÜŞÜM YASA TASARISI
- . DİKMEN VADİSİ 3., 4. VE 5. ETAP KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJELERİ
- . ULUS PLANI TAMAMLANDI
- . MODERN ÇARŞI YIKILDI
- . 42. DÜNYA PLANLAMA KONGRESİ
- . TÜRKİYE ESTETİK KONGRESİ
- . DOCOMOMO
- . 1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ ETKİNLİKLERİ
- . 5 EYLÜL "LÜBNAN'A ASKER GÖNDERME TEZKERESİ"NE HAYIR MİTINGİ
- . VAN'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN MİMARLAR ODASI YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
- . TMMOB MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBESİ'NİN 2007 YILI AJANDA FOTOĞRAF YARIŞMASI "SOKAKLAR" SONUÇLANDI
- . DÜNYA MİMARLIK GÜNÜ 2006 FOTOĞRAF YARIŞMASI "MUTLU YERLER, MUTLU MEKANLAR"
- . TMMOB MİMARLAR ODASI İZMİR ŞUBESİ ULUSAL AFİŞ YARIŞMASI

7 ► SONUÇLANAN VE DEVAM EDEN İ ARI MALAR

- . BALIKESİR ÇAMLIK KENTSEL VE MİMARİ TASARIM ULUSAL PROJE YARIŞMASI

8 ► PAPAZIN BAĞI KURTULDU

10 ► BÜİ ÜK ANKARA OTELİ

12 ► KUĞULU PARK - KAVŞAK DEĞİL, METRO

DOSYA: ANKARA'NIN DEPREMSELLİĞİ

AFET POLİTİKALARINDA İ ÜKSELEN PARADİGMA: SAKINIM ► 16

MURAT BALAMİR

► 22

DEPREM TEHLİKESİ VE RİSKİ AÇISINDAN

ANKARA'İ A GENEL BAKIŞ

OKTAY ERGÜNAY

► 24

TÜRKİİ E'DE İ AŞANAN SON DEPREMLERİN GÖSTERDİKLERİ VE

ANKARA'DA DEPREM TEHLİKESİ

SÜLEYMAN PAMPAL

ANKARA'NIN DEPREMSELLİĞİ ► 28

BÜLENT ÖZMEN

'GAZİ' HAVAGAZI FABRİKASI KÜLTÜR MERKEZİ/ATİNA ► 34

AKROPOLİS'İN İ ANINDA TEKNOPOLİS İ ARATMA

M. NURİ ARIKOĞLU

TEKN K B LG LER ► 37

MİMARİ PROJE MÜELLİFİ SİCİL DURUM BELGESİ

ÇOCUK VE MİMARLIK ► 38

KENTLİ OLMAK

B L NMEİ EN ANKARA ► 40

96'LAR APARTMANI

ELVAN ALTAN ERGUT - BİLGE İMAMOĞLU

BASIN AÇIKLAMALARI ► 42

"ANKARA"NIN İÇİNİ BOŞALTIYORLAR

14 EKİM'DE ANKARA'DAYIZ

VAN (TUŞPA), DOĞAL VE KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİNİ, GÖLÜNÜ(DENİZİNİ), KEDİSİNİ, KALESİNİ, TARİHSEL YERLEŞMELERİNİ GELECEK KUŞAKLARA AKTARARAK BARIŞIN VE UMUDUN KENTİ OLABİLİR

BASINDA M MARLIK ► 46

GEL R G DER TABLOSU ► 48

12

kuğulu park ►

34

akropolis'in yanında ►
teknopolis yaratma:'gazi'
havagazı fabrikası kültür merkezi

38

çocuk ve mimarlık ►
kentli olmak

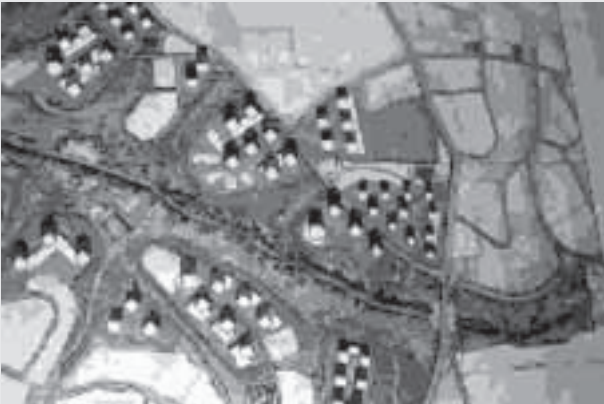

Kentsel Dönüşüm Projeleri ve Kentsel Dönüşüm Yasa Tasarısı

Türkiye'nin gündeminden düşmeyen “Kentsel Dönüşüm” konusu uzunca bir süredir Şubemizin gündeminde ağırlıklı olarak yer almayı sürdürüyor. Son olarak Yerel Yönetim Araştırma, Yardım ve Eğitim Derneği (YAYED) ile birlikte oluşturduğumuz Kentsel Dönüşüm Komisyonu kentsel dönüşüm yasa tasarısını merccek altına almıştır. Eylül sonuna kadar teknik, hukuki, ideolojik çözümlemesinin yapılacağı konu, Ekim ayı içerisinde Mimarlık Haftası kapsamında kamuoyuna sunulacaktır. Kentsel Dönüşüm özelinde Türkiye İmar Düzeninin irdelendiği çalışmalar ilk aşamada kitapçık haline getirilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılması ile birlikte Milletvekillerine sunulacaktır. Çalışmanın bir sonraki aşamasında ise Kentsel Dönüşüm konusunun çok boyutlu ele alındığı bir yayın hazırlanacaktır.

Dikmen Vadisi 3. 4. ve 5. Etap Kentsel Dönüşüm Projeleri

Dikmen Halkının daveti ile 23 Temmuz 2006 tarihinde TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Ankara Şubesi ile birlikte Şubemiz Dikmen Barınma Hakkı Bürosunu ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyarette Dikmen 3. 4. ve 5. Etap Kentsel Dönüşüm Projesinin uygulamaları üzerine İlker Mahallesi sakinleri ile görüşme yapılmıştır. Uygulamada yaşanan aksaklıkları ve sorunları aktaran mahalle sakinleri konu üzerine teknik destek belediklerini tarafımıza iletmışlerdir. Sözleşme yoluyla toplanarak projelendirilmeye çalışılan bölgede yaşayan sakinlerin uygulamalarla ilgili sorunlarına yönelik bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir. Barınma Hakkı Bürosunun bu çalışmaları ile ilgili son etkinliği 26 Ağustos 2006 tarihinde saat 12.30'de Dikmen Vadisi Halkının İ. Melih Gökçek'in tehditlerine ve rant projelerine karşı, insanca bir yaşam ve barınma hakkı için AKP Genel Merkezi'ne yürüyüş olacaktır.

Ulus Planı Tamamlandı

“Kentsel Dönüşüm” projeleri üzerine odaklanmış Türkiye'nin gündemini bir süredir Ulus Projesi meşgul etmektedir. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı İmar Daire Başkanlığı, Ulus Tarihi Kent Merkezini “Ankara Tarihi Kent Merkezi Yenileme Alanı Proje” işi olarak ihaleye çıkartmış ve ihaleyi İstanbul'dan bir firma üstlenmiştir.

Bugün ise 5366 sayılı “Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun” doğrultusunda Ankara Büyükşehir Belediyesince yürütülmekte olan “Ankara Tarihi Kent Merkezi Yenileme Alanı Projesi” tamamlanmıştır. Konu ile ilgili tanıtım toplantısı Büyükşehir Belediyesi tarafından 31 Ağustos 2006 tarihinde saat: 14.00'de ASKİ Toplantı Salonunda yapılacaktır. Plan incelemelerine başlamış olan Şubemiz, yaptığı incelemeler sonucunda çıkan sonuçları bu toplantıda dile getirecektir. Yapılan çalışmanın sonuçları ayrıca kamuoyuna sunulacaktır.

Modern Çarşı Yıkıldı

“Kentsel Dönüşüm projeleri” üzerine odaklanmış Türkiye'nin gündemini bir süredir Ulus Projesi meşgul etmektedir. Proje kapsamında, Ulus'ta bulunan hepsi bir yarışma sonucu elde edilmiş ve bir dönemi temsil eden, Ankara Hali Binası, Ankara Belediyesi Ticaret Evi (Ankara Belediyesi Eski Binası), Ulus Meydanı İşhanı, Modern Çarşı, Anafartalar Çarşısı, Ankara Ulus Meydanı Çarşı ve Büro Binaları'nın yıkılması da gündeme gelmişti.

Büyükşehir Belediyesinin Ulus Projesi çerçevesinde çarşıları yıkma niyeti nedeniyle zor günler yaşayan Ulus Esnafı, Modern Çarşının yanmasıyla, mağdur kaldıkları ve çarşının yeniden ayağa kaldırılması yönünde verilen sözlerin tutulmadığı amacıyla açlık grevine başlamışlardı.

Bugün ise 2003 yılında çıkan yangınla hasar gören Modern Çarşı Binası yıkılmıştır.

Modern Çarşı Binasının sağlam olduğuna dair statik raporun olmasına rağmen binada yıkım çalışmalarına başlanması esnafın tepki göstermesine yol açmıştı. Esnaf temsilcileri, bugüne kadar birçok kez Ankara Büyükşehir Belediye Başkanından randevu talep etmelerine rağmen bir sonuç alamamışlardı.

42. Dünya Planlama Kongresi

Dünyanın her yerinden şehir ve bölge planlamacıları eylül ayında İstanbul'da bir araya geliyor. Uluslararası Şehir ve Bölge Plancıları Birliği (ISOCARP) tarafından her yıl farklı ülkelerde düzenlenen Dünya Planlama Kongreleri'nin 42'ncisi, bu yıl eylül ayında İstanbul'da gerçekleştirilecek.

Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün ev sahipliğini üstleneceği kongre, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, TMMOB Şehir Plancıları Odası, Beykoz Belediyesi, Küçükçekmece Belediyesi ve Türkiye Tarihi Kentler Birliği'nin katkısıyla 14-18 Eylül 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilecek. Bu yılki teması, “Bütünleşme ve Ayrışma Arasında Kentler: Fırsatlar ve Tehditler” olarak belirlenen kongre kapsamında, “Dünya Belediye Başkanları Zirvesi” de yapılacak. Farklı ülkelerde 40 yılı aşkın bir süredir düzenli olarak gerçekleştirilen Dünya Planlama Kongreleri'nde, dünyanın farklı bölgelerinde gözlenen kentleşme süreçleri ve kentsel sorunlar ele alınıyor.

Türkiye Estetik Kongresi

27-29 Eylül 2006 Tarihlerinde ODTÜ Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenecek Türkiye Estetik Kongresi Türkiye'de ilk kez ulusal kapsamlı bir estetik kongresidir. “Türkiye Estetik Kongresi” temel olarak, Türkiye'de sanatlarda ve sanat üzerine düşüncede çok uzun bir zamanda oluşan birikimi, farklı alanlarda çalışan sanatçıları, sosyal bilimcileri ve felsefecileri bir araya getirerek, tüm ülke ölçeğinde belirginleştirmeyi; geleceğe yönelik tasarımlar oluşturabilecek paylaşım, tartışma ve iletişim ortamını yaratarak estetik düşünce birikimimizi zenginleştirmeyi amaçlamaktadır. “Türkiye Estetik Kongresi”, aynı zamanda, 2007 yılında, yine ODTÜ'de yapılacak “XVII. Uluslararası Estetik Kongresi” öncesinde, tüm düşünür, araştırmacı ve sanatçılarımızın bu uluslararası buluşmaya en etkin biçimde katılmaları için bir ön değerlendirme ve hazırlık olanağı da yaratacaktır.

do.co.mo.mo_

Tüm coğrafi, kronolojik, resmi, ideolojik ve politik çeşitlilik ile 'öteki' modernizmler üzerine odaklanacak olan 9. Uluslararası DOCOMOMO Konferansı 27-29 Eylül 2006 tarihleri arasında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde gerçekleştirilecektir.

1 Eylül Dünya Barış Günü etkinlikleri

Emek ve meslek örgütleri ile çeşitli siyasi parti ve kitle örgütleri tarafından 2 Eylül 2006 Cumartesi günü 1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla kitlesel basın açıklaması gerçekleştirildi.

Kurtuluş Parkı Kolej Kavşağında toplanıldıktan sonra Yüksel Caddesine kadar yapılan yürüyüşün ardından gerçekleştirilen basın açıklamasının ardından barış türküleri söylendi.

5 Eylül 2006 Salı günü, TBMM'de görüşülen "Lübnan'a asker gönderme tezkeresi"ne hayır Mitingi

Emek ve meslek örgütlerinin çağrısıyla Ankara'da biraraya gelen binlerce barış yanlısı "Lübnan'a asker gönderme tezkeresi"ne hayır dedi.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB, TEB, TDB, TURMOB gibi emek ve meslek örgütlerinin çağrısıyla, 5 Eylül 2006 Salı günü, TBMM'de görüşülen "Lübnan'a asker gönderme tezkeresi"ne hayır demek için, aralarında çeşitli siyasi parti ve derneklerin de bulunduğu binlerce barışsever Ankara'da Kurtuluş Parkı'nda toplandıktan sonra düzenli kortejlerle Ziya Gökalp Caddesine kadar yürüdü. Burada, düzenleyici kuruluşlar adına ortak basın açıklaması KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul tarafından okundu.

haberler

Van'da gerçekleştirilen Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Toplantısı

TMMOB Mimarlar Odası 40. Dönem Merkez Yönetim Kurulu Toplantısı 11-13 Ağustos 2006 tarihlerinde Genel Merkez ve Şube yöneticilerinin katılımı ile Van Şubesinin ev sahipliğinde yapıldı. Van Merkezi, Akdamar Adası, Eski Van Kenti ve Gürpınar ilçesine yapılan teknik gezi ile Akdamar Kilisesi, Gevaş Selçuklu Mezarlığı, Örnek Geleneksel Van Evi, Hüsrev Paşa Külliyesi, Van Kalesi, Eski Van Kenti, Çavuştepe ve Hoşap Kalesi gezildi. 12 Ağustos günü yapılan Merkez Yönetim Kurulu Toplantısı'nda teknik gezi kapsamında yapılan değerlendirmelerin ardından, Van Kenti ve Havzası ile ilgili olarak Van (tuşpa), doğal ve kültürel zenginliğini, Gölünü (denizini), kedisini, kalesini, tarihsel yerleşmelerini gelecek kuşaklara aktararak barışın ve umudun kenti olabileceğini vurgulayan bir basın açıklaması yapıldı.

Basın açıklamasına www.mimarlarodasiankara.org adresinden ulaşabilirsiniz.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Şubesi'nin 2007 Yılı Ajanda Fotoğraf Yarışması “Sokaklar” sonuçlandı

Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nin yeni yıl ajandasında yer alacak fotoğraflar için geleneksel olarak düzenlediği fotoğraf yarışmasının sekizincisi sonuçlandı.

“Sokaklar” konulu fotoğraf yarışmasına; yurtdışından ve yurtiçinden 255 katılımcı tarafından toplam 1356 adet fotoğraf gönderildi. *Şeniz Kabadayı, Güven Birkan, Hilmi Etikan, İlteriş Tezer ve Aras Neftçi*'den oluşan seçici kurul tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 41 adet fotoğraf eşdeğer ödüle değer bulunmuştur.

2007 yılı ajandasının kapağı için, 110369 rumuzuyla yarışmaya katılan **Hürriyet Necdet Aydoğan'a** ait “**Mardin Sokakları**” isimli fotoğraf seçilmiştir.

Seçilen fotoğrafların yer alacağı serginin açılışı ve ödül töreni **4 Ekim 2006** Çarşamba günü saat 19.00'da, Yıldız Sarayı Dış Karakol Binası'nda gerçekleştirilecektir.

Sergi 1 Aralık 2006 Cuma günü saat 18.00'e kadar

Dünya Mimarlık Günü 2006 Fotoğraf Yarışması

“Mutlu Yerler, Mutlu Mekanlar”

Her yıl Ekim ayının ilk Pazartesi günü kutlanan Dünya Mimarlık Günü bu yıl 2 Ekim Pazartesi günü kutlanıyor. Uluslararası Mimarlar Birliği tarafından bugün için belirlenen tema ise; “kentler, umudun mıknaatıları”. Temanın seçilme sebebi, kentlere olan yoğun göçün gözardı edilemeyecek boyutlarıdır. 1950'de dünya nüfusunun üçte biri kentlerde yaşarken, 50 yıl sonrasına gelindiğinde bu oran yüzde elliye çıkıyor. 2050 yılı için öngörülen ise üçte iki oranına ulaşması. Kentleri bir çekim merkezi olarak işleyen bu seneki tema bağlamında Mimarlar Odası İzmir Şubesi “kentlerde insanları mutlu eden yerler, mekanlar” üzerine bir fotoğraf yarışması düzenlemektedir. Elde edilecek eserlerin, bu yıl 2- 9 Ekim tarihleri arasında kutlanacak olan **Dünya Mimarlık Haftası** etkinlikleri kapsamında sergilenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi için: info@izmimod.org.tr

Mimarlar Odası İzmir Şubesi Ulusal Afiş Yarışması

Her yıl Ekim ayının ilk Pazartesi günü kutlanmakta olan Dünya Mimarlık Günü'nün bu yılki etkinlikleri çerçevesinde Mimarlar Odası İzmir Şubesi Ulusal Afiş Yarışması düzenliyor. Yarışma, mimarlık mesleğine veya mimara neden gereksinim duyulduğunun topluma anlatılmasını ve “Mimarlık nedir? Mimar kimdir?” sorularına aranacak yanıtlarla, toplumun herhangi bir kesiminin kolaylıkla algılayabileceği ürünler elde edilmesini hedefliyor. Seçici Kurul tarafından ödül almaya hak kazanan ve sergilenmeye değer bulunan afişler, açılacak olan bir sergiyle tanıtılacak ve Mimarlar Odası tarafından düzenlenecek etkinliklerde kullanılacak.

Yarışmanın son teslim tarihi: 15 Ağustos 2006.

sonuçlanan yarışmalar

Balıkesir Çamlık Kentsel ve Mimari Tasarım Ulusal Proje Yarışması

Balıkesir Çamlık Kentsel ve Mimari Tasarım Ulusal Proje Yarışması 6 Ağustos 2006 tarihinde sonuçlanmıştır. Yarışma için 112 adet şartname satın alınmış olup; yarışmaya 38 adet proje katılmıştır. Değerlendirme sonucunda jüri 3 ödül, 5 mansiyon ve 3 adet satınalma ödülü vermiştir. Yarışmanın ödül töreni ise 14 Eylül 2006 tarihinde saat 16:00'da Balıkesir Devrim Erbil Çağdaş Sanat Müzesi'nde gerçekleştirilecektir. Yarışmanın sergisi ise yine bu mekânda 31 Ağustos – 9 Eylül tarihleri boyunca sergilenecektir. Yarışmanın kolokyum 14 Eylül Çarşamba günü saat 17:00'da Balıkesir Salih Tozan Çok Amaçlı Kültür ve Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilecektir. Yarışmada derece alan projeler ise:

1. ÖDÜL (46791 RUMUZ NUMARALI PROJE)
Elif Çelik *Mimar*, Ceren Hancıoğlu *Mimar*, Ceyda Özbilen *Peyzaj Mimarı*, İlker Aksoy *Y. Mimar*, Esra Doğan *Mimar*, İpek Yürekli, *Y. Mimar*, Deniz Aslan, *Y. Mimar*, Arda İnceoğlu, *Y. Mimar*

2. ÖDÜL (78533 RUMUZ NUMARALI PROJE)
Ali Muslubaş *Y. Mimar*, Ayşegül Kuruç Ada *Mimar*, Aslı Doğan *Mimar*, Murat Polat *Y. Mimar*,

3.ÖDÜL (48527 RUMUZ NUMARALI PROJE)
D. Ümit Yücel *Y. Mimar*, Aysu Akalın Başkaya *Y. Mimar*, Çiğdem Yücel *Y. Mimar*, Uğurcan Aybar *Y. Mimar*, Gül Sayan Atanur *Y. Peyzaj Mimarı*, Ülkü Duman *Y. Peyzaj Mimarı*, Aslı Dural *Kent Plancısı*

Not: (Yarışma Aslı Jürisi olan Han Tümertekin'in sağlık nedeni ile jüri çalışmalarına katılamayacağını bildirmesi sebebiyle, yedek jüri birinci sırada bulunan Turgut Çıkiş jüri değerlendirme çalışmalarına katılmıştır)

devam eden yarışmalar

- **Shinkenchiku Konut Tasarım Yarışması 2006: “Plan-sız Konut”**
Teslim Tarihi : 11.09.2006
- **AR (Architectural Review) Uluslararası Genç Mimarlar Ödülü 2006**
Teslim Tarihi : 12.09.2006
- **Mimarlar Odası İzmir Şubesi Ulusal Afiş Yarışması**
Teslim Tarihi : 15.09.2006
- **Shahneshin Foundation, 2006 Uluslararası 'Shrinkage' Ödülleri**
Teslim Tarihi : 15.09.2006
- **Antalya Varsak Belediye Binası Bölgesel Mimari Proje Yarışması**
Teslim Tarihi : 15.09.2006
- **Dünya Mimarlık Günü 2006 Fotoğraf Yarışması: “Mutlu Yerler, Mutlu Mekânlar”**
Teslim Tarihi : 15.09.2006
- **TC MSB Savunma Sanayii Müsteşarlığı Yeni Hizmet Binası Ulusal Mimari Proje Yarışması**
Teslim Tarihi : 26.09.2006
- **AG Leventis Sanat Galerisi Mimari Tasarım Yarışması, Nicosia, Kıbrıs**
Son Başvuru Tarihi : 26.09.2006
- **Prag Ulusal Kütüphanesi Uluslararası Tasarım Yarışması**
Projelerin Postalanma Tarihi : 29.09.2006
- **“Etik Arayışı”: Uluslararası Mimari Tasarım Yarışması 2006**
Teslim Tarihi : 02.10.2006
- **Mimari ve Kentsel Tasarım Yarışması, Gürcistan**
Teslim Tarihi : 09.10.2006
- **Silverline – 2006 Mutfak Tasarım Yarışması**
Teslim Tarihi : 13.10.2006
- **10. Aga Khan Mimarlık Ödülleri**
Teslim Tarihi : 15.10.2006
- **Paris Yeni Mahkeme Binası Uluslararası Kentsel Tasarım Fikir Yarışması**
Teslim Tarihi : 16.10.2006
- **Can Alüminyum Öğrenci Proje Yarışması**
Teslim Tarihi : 01.11.2006
- **“Küçük Ölçekli Sürdürülebilir Bir Spor Merkezi” Uluslararası Öğrenci Tasarım Yarışması**
Teslim Tarihi : 10.11.2006
- **Konya Şube'nin 1.Ulusal Fotoğraf Yarışması: “Kimliksiz Mimari”**
Teslim Tarihi : 17.11.2006
- **Kentle Buluşma Noktasını Öğrenciler Tasarlayacak: Çuhadaroğlu Holding ALU 2006 Proje Yarışması**
Teslim Tarihi : 22.11.2006
- **Chungcheongnam-Do Kamusal Yönetim Kenti Master Planı Yarışması, Kore**
Teslim Tarihi : 05.01.2007
- **"H2Ouse - Suda Yaşam": Corus Mimarlık Öğrencileri Proje Yarışması**
Teslim Tarihi : 18.05.2007

Papazın Bağı Kurtuldu...

Çankaya Belediyesi ve Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlıklarına TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Ankara Şubesi'nin açtığı ve TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin müdahil olduğu Papazın Bağı ile ilgili dava kazanılmıştır. Söz konusu davanın konusu 1.Derece Doğal Sit Alanı olarak tescilli Papazın Bağı'nın yan parselinde yer alan Uğur Mumcu Caddesi, 5464 ada 21 parselde ait 1/1000 ölçekli imar planı değişikliğinin ve dayanağı olan Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı "Otopark Yönetmeliği'nin geçici 5.maddesi uyarınca belirlenen uygulama esaslarının 5.maddesinin f bendinin iptali ve yürütmenin durdurulması idi.

Papazın Bağı, kent merkezinde, betonlaşmanın içerisinde sıkışıp kalmış, ancak Ankaralıların 50 yıldır uğrak yeri olan yaklaşık 13 000 m2'lik bir rekreasyon alanıdır. Papazın Bağı 1994 yılında sahibi olan Kuloğlu ailesi tarafından Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na başvurulmuş, 1. Derecede Doğal SİT Alanı olarak tescil edilmiştir. 2004 yılında Çankaya'da Uğur Mumcu Caddesi ile Kuleli Sokağı'nın kesiştiği köşede Aymet İnşaat tarafından Otel inşaatına başlanmış, devam eden inşaat Papazın Bağı sınırlarına kadar

dayanarak Papazın Bağı'nda bulunan 22 adet dut ve çınar ağacının kesilmesine sebep olmuştur. Üzülerek belirtmek isteriz ki, yetkili kurum ve kuruluşlar bu asırlık ağaçların bir firma tarafından ticari amaç uğruna katledilmesini engelleyememişlerdir. TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Ankara Şubesi ve TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından, 13.03.2004 tarihinde katledilen ağaçlarla ilgili Aymet İnşaat yetkilileri ve sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Bu sürece paralel olarak yine, 2004 yılında 6. İdare Mahkemesi'ne, Uğur Mumcu Caddesi, 5464 ada 21 parselde ait 1/1000 ölçekli imar planı değişikliğinin ve dayanağı olan Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı Otopark Yönetmeliği'nin geçici 5.maddesi uyarınca belirlenen uygulama esaslarının 5.maddesinin f bendinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemi ile dava açılmıştır. 08.03.2006 tarihinde duruşma yapılmış, 17.03.2006 tarihinde verilen kararlar hem 1/1000 ölçekli imar planında yapılan değişiklik hem de Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı Otopark Yönetmeliği'nin geçici 5. maddesi uyarınca belirlenen uygulama esaslarının 5.maddesinin f bendi iptal edilmiştir.

Çağdaş kent yaşamı altyapısı (ulaşım, kanalizasyon, temiz su temini, atıkların uzaklaştırılması vb.) ile birlikte kültürel ve sosyal donatıların bulunduğu alanları gerektirir. Sağlıklı kentler projelerinde ise kentlilerin çağdaş yaşam ihtiyaçlarını karşılayacak yeşil alanlar üzerinde önemle durulur. Başkent Ankara'nın merkezinde yer alan yeşil alan ve rekreasyon alanlarının sayısı ve yüzölçümlerinin azlığı imar ve şehircilik esaslarına dayanmamakta, rant odaklı gelişen kent merkezindeki çarpık ve plansız yapılaşmanın sonucundan doğmaktadır. Bu dava ile rant odaklı yaklaşımlardan bir tanesi daha yargı yoluyla durdurulmuş bulunmaktadır. Papazın Bağı tekrar kentlilerin olmuştur. Ancak, bilimsel gerçeklere ve hukukun üstünlüğüne inanmayan kent yöneticileri karşı karşıya olduğumuzu biliyoruz, bugüne kadar tanınmayan/uygulanmayan başka yargı kararlarının olduğunu da... Bu nedenle bu aşamada yapılması gereken, yargı kararının uygulanması, yasal olmayan otopark inşaatının yıkımının sağlanmasıdır. Bizler konu ile ilgili üzerimize düşeni yapmaya devam edecek, yargı kararlarının bir an önce uygulanarak yıkımın başlatılması için ilgili idarelere başvuracağız. Ve konunun takipçisi olacağız.

Yargı kararı ile hükme bağlanan Papazın Bağı'nda elde ettiğimiz başarıyı, bugün talan edilmek istenen pek çok alanda da elde edileceğimize inanıyoruz. Ankara'nın yaşanabilir bir kent olası yönünde bilimsel, teknik ve hukuksal mücadelelerimizin

devam edeceğini tüm Ankaralıları ve kent yöneticilerine duyuruyoruz.

Bugün Kuşlupark'ta, yeşile zarar verilmeden elde edileceği söylenen, ancak Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne "tecavüz etme" hakkı veren, bilimsellikten uzak şehircilik ilkelerine ve kamu yararına aykırı kararların aynı yolla iptal edilmesi için de uğraş vermekteyiz. Meslek Odaları olarak, bilimsel ve teknik bilgimize dayanarak kentlilerin haklarını kentlilerle birlikte savunmaya, Başkent Ankara'yı sağlıklı, çağdaş bir kent haline getirmeye, çağdaş kent ortamına zarar veren her türlü uygulamaya dur demeye devam edeceğimizi kamuoyuna saygılarımızla duyuruyoruz.

29-08-2006

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Ankara Şubesi
TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

Büyük Ankara Oteli

Cumhuriyet dönemimizin önemli modern mimarlık miraslarından biri olan Büyük Ankara Oteli'nin özgün cephesini değiştiren bir tadilat projesi yapılmaktadır. Söz konusu binanın modern mimarlık mirasımızın önemli eserlerinden birisi olması dolayısıyla tescillenmesi yönünde Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na başvurulmuştur.

Büyük Ankara Oteli'nin Tadilat Projesi Müellifleriyle toplantı yapılarak tadilat projesi hakkında görüşme fırsatı bulunmuştur. Yapılan olumlu görüşme neticesinde tadilat projesi Müelliflerinin iyi niyetli çabaları ile değiştirilmiştir. Hazırlanan proje tekrar Şubemize iletilecektir.

Ankara kentinin geçmişi Roma Dönemine kadar dayanmakta ise de Başkent olması dolayısıyla öncelikle Cumhuriyet dönemi kimliği ile öne çıkar. Cumhuriyet dönemi içerisinde kentin gelişimi incelendiğinde hükümet binalarının yoğunlaştığı Ulus semti 1920'li 1930'lu yılların önemli bölgesini oluştururken, bu dönemde açılmış olan Atatürk Bulvarında 1950'li yıllarda Türkiye Büyük Millet Meclisi ile birlikte çeşitli hükümet binalarının ve prestij yapılarının konumlandığı gözlemlenmektedir. Bu binalardan en önemlilerinden bir tanesi de hiç şüphesiz Büyük Ankara Oteli'dir.

Büyük Ankara Oteli Atatürk Bulvarı üzerinde Büyük Millet Meclisi'nin karşı sırasında yer almaktadır. Bu konumuyla, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Ankara Palas Oteli'nin dönemin Ulus'ta yer alan Meclis binası ile kurduğuna benzer bir ilişkiyi yeni Meclis binası ile kurmaktadır. Emek İşhanı'ndan sonra bulvar üzerindeki yüksek yapılanmanın ilk örneklerindendir.

Yapıda 180 oda ile 316 yatak kapasite sağlamak üzere tasarlanan 14 oda katı, restoran, gece kulübü, balo salonları, çay salonu, lobi ve yüzme havuzu gibi işlevlerin rampalarla bağlanan üç seviyeye yerleştirildiği zemin kat, barın açıldığı teras katı ve en üst katta da açık mutfak olarak düzenlenen restoran yer almaktadır. Tüm katlar tamamen mekanik havalandırmalıdır. Otelin mobilyaları Ankara Marangoz Okulu öğrencileri tarafından yapılmıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında etkin olan uluslar arası mimarlık biçiminin sade prizmatik bloklarına tezat olarak dar açılı geometrinin ürettiği hareketli bir biçimlenmeye sahip olan yapı "organik" olarak isimlendirilen yaklaşımı örneklemektedir. Bu tavır sadece binanın ana formunda değil, girişteki sivri saçaklar gibi detaylarda da tekrarlanır. Cephelelerdeki çeşitlenme ve alüminyum güneş kırıcıların getirdiği hareketlilik de aynı plastik arayışın izleridir.

Bina ünlü mimar Marc Saugey'in önemli yapıtları arasında yer almakta, uluslararası mimarlık tarihi literatüründe önemli binalar sınıfında yer almaktadır. Bina Türkiye'de modern mimarlık dilinin önemli sembollerinden bir tanesidir. Ancak Çelikler İnşaat tarafından binanın özgün kimliğine zarar veren tadilatlar yapılmaya çalışılmaktadır. Binanın yanında bulunan bina ile uyumlu hale getirilme çalışmaları sürmektedir.

Bugün burada gün geçtikçe silinen Cumhuriyet Döneminin özgün mimarlık yapıtlarından birinin de Büyük Ankara Oteli olmaması yönünde gerekli çalışmalar yürütmekteyiz. Yetkilileri buradan bir kez daha uyarmak isteriz. Binada yapılmak istenen tadilatlar için binanın tasarımcı mimarlarından izin

alınmış mıdır? Bu projeye imza atanlar 1950'li yıllarda yapılan bu yüksek kaliteli tasarımın kentin içerisindeki öneminin ve kent tarihimizin bir parçası olduğunun farkında mıdır? Mimarlık tarihimizde ve kentimizde böylesi öneme sahip olan binanın korunması yönünde Şubemiz çeşitli girişimlerde bulunmuş, çalışmalara başlamıştır. Kent tarihimizin silinmemesi yönünde Mimarlar Odası Ankara Şubesi çalışmalarına ve kent belleğini silmeye çalışan anlayışla mücadeleye devam edecektir. Bu kapsamda öncelikle binanın tescillenmesi için Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kuruluna başvurulduğunu ve konunun takipçisi olunacağını belirtmek isteriz.

Kavşak Değil, Metro İstiyoruz!

KUĞULU KATLI KAVŞAĞI İLE ATATÜRK BULVARI OTOBAN HALİNE GELECEK
KUĞULUPARK TRAFİK ADASI OLACAKTIR

KUĞULUPARK TRAFİK ADASI OLMASIN!

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nce yapılmakta olan Kuğulu kavşağı alt-üst geçidi ve bölgedeki yeni trafik düzenlemesi projesi, Ankaram Platformuna üye Odaların meslek gruplarıncı incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yapılacak projenin ve trafik düzenlemesinin hem bölge, hem de Ankara açısından telafisi çok zor kayıplara yol açacağı, trafik açısından ise bölgeyi daha sorunlu hale getireceği tespit edilmiştir.

Katlı kavşak düzenlemesi, Ankara ve Kavaklıdere'nin en önemli simge ve anı mekanı, 1. Derece Doğal Sit Alanı olan Kuğulupark ve yakın çevresine büyük zarar verecektir.

Projedeki alt geçişler, Park kenarına yakın durumdaki 20 metreye kadar kökleri genişleyen ağaçların köklerini biçerek bu ağaçların kaybedilmesine neden olacaktır.

Kuğulupark'ın çevresinde kesintisiz trafik akımı amaçlandığından Kuğulupark'a yaya olarak erişim zorlaşacak, Park akan trafik içinde küçük bir adaya dönüşecek, yoğun yaya sirkülasyonu nedeniyle yaya kazaları ve ölümleri gerçekleşecektir. Kuğulupark'a dinlenmek için gelen Ankaralılar, artan trafik nedeniyle şimdikinden iki-üç kat daha fazla egzoz dumanı ve gürültüyle karşılaşacaktır.

Proje alanında yaşanacak jeolojik-jeoteknik ve hidrojeolojik etkiler için yeterli araştırmaların yapıp yapılmadığı bilinmemektedir.

Her kentsel projede olduğu gibi bu düzenleme projesinde de geleceğini önemli oranda etkileyen temel jeolojik-hidrojeolojik-jeoteknik parametreler araştırılmamıştır.

Kuğulu Park Seçmenler ve Botanik Parkı dere yataklarının kesişim noktasında yer almakta ve 6 metre derinlikten itibaren yeraltı suyunun varlığı bilinmektedir. Bu nedenle proje kapsamında

yürütülecek kazı ve inşaatlar yeraltı suyu seviyesinde değişikliklere ve vadi taban suyunun daha da derine inmesine neden olacaktır. Bu durum doğal olarak yeraltı suyundan beslenen ağaçların kurumasına neden olacaktır.

Yapılacak kavşak düzenlemesi sonucu en fazla zararı görecektir olan kesim yayalar olacaktır. Bugün için mevcut kavşakta ışıklı hemzemin geçitler yoluyla karşıdan karşıya geçme olanağı olan yayaların, yapılacak katlı kavşağın yol açacağı kesintisiz akım nedeniyle hareketleri büyük ölçüde kısıtlanacak, karşıdan karşıya geçmeleri tehlikeli ve çok güç duruma gelecektir. Alt geçitlerin tamamlanması halinde trafiğin durmaması için hem Atatürk Bulvarı'nda hem de Cinnah Caddesindeki ışıklı yaya geçitleri kaldırılacak, yayaların karşıya geçişi çok tehlikeli duruma getirilecek, ya da yine onlarca basamaklı üst geçitlere mahkum edilecektir.

Proje trafik açısından zincirleme sorunlar yaratacaktır.

Bu kavşakta kesintisiz olarak akıtılmaya çalışılan araç trafiğinin, Atatürk Bulvarı üzerinde takip eden diğer noktalardaki sinyalli kavşaklarda ve yaya geçitlerinde durması gerektiği dikkate alınmamaktadır. Bu kavşakta büyük maliyetle yapılan katlı geçişle kesintisiz akıtılacak trafik, sinyalli yaya geçitlerinde ya da her zaman tıkalı olan Akay Kavşağında tekrar durmak zorunda kalacaktır. Bu düzenleme, Kızılay'ın ve Tunalı'nın kilitlenmesine neden olacak, Belediye Yönetimi Kızılay'ı yaya geçişlerine kapatmak için kendi eliyle yeni bir gerekçe daha yaratacaktır.

Taşıtların yaptığı taşıt-kilometre oranı artmıştır.

Kent içindeki trafik düzenlemelerinin temel amacı "trafiği akıtmak" değil, "trafik güvenliğinin artırılması" ve yapılan "araç-kilometrenin azaltılması"dır. Cinnah Caddesi ve Atatürk Bulvarının tek yön olarak düzenlenmesi sonucunda hem trafik güvenliği azalmış, hem de araçların

yaptığı araç-kilometre aşırı bir şekilde artmıştır. Örneğin, Uğur Mumcu Caddesi yönünden gelen araçların Atakule kavşağına ulaşmaları için eskiden Çankaya Caddesi'nden 800 metre yol kat ederek gittikleri mümkünken, yeni düzenlemeyle taşıtların önce Cumhurbaşkanlığı önünden Atatürk Bulvarından Kuşluköy park kavşağına kadar inmeleri ve sonra Cinnah Caddesi'nden yukarı çıkarak Atakule'ye ulaşmak için 2800 metre yol yapmaları gerekmektedir. Kent içinde yapılan bu gereksiz taşıt-kilometre artışları, gereksiz akaryakıt tüketimi, yollarda geçen zaman, gürültü, hava kirliliği ve artan kazalar şeklinde ortaya çıkmaktadır.

**Yeni
düzenleme ile
kentin merkezi
alanlarına
erişim
zorlaşmaktadır**
Düzenleme
sonucunda birçok
koridordan kentin
merkez alanlarına
ulaşılması, ya da
kentin

merkezinden ve ana koridorunda kentin çeşitli kesimlerine erişilmesi zorlaşmaktadır. Örneğin Polonya Caddesinin tek yön düzenlenmesi sonucunda İran Caddesi ve arkasındaki Küçükesat,

Gaziosmanpaşa gibi semtler Atatürk Bulvarına ulaşamamakta, Tunalı Hilmi Caddesinden Esat Caddesine, oradan da Mithatpaşa Caddesi ile Sıhhiye'ye yönlendirilmektedir. Kentin bu alanlarından gelenlerin, Kızılay ve Eskişehir Yolu koridoruna ulaşması çok zorlaşmaktadır.

Otobüs durakları ve toplu taşıma yolcuları dikkate alınmamıştır

Projeyle Kuşlukpark önündeki otobüs durakları tamamen ortadan kaldırılmakta, otobüsler hiç dikkate alınmamaktadır. Fiziki sınırlamalar sebebiyle durak cepleri trafik şeritlerine dönüştürülmekte, otobüs durağı olarak da kullanılan kaldırımlar yayalara bile yetmeyecek kadar daraltılmaktadır.

Kavşakta kazalar artacaktır

Atatürk Bulvarının yer altı geçişiyle artan eğimlerde oluşacak yüksek hızlar sebebiyle kaza ve hasar risklerinde ciddi artışlar olacaktır. Ayrıca yaya hareketinin çok yoğun olduğu bu bölgede ve Tunalıhımlı Caddesinde yaya kazaları ve ölümleri görülecektir. Bilimi ve çağdaş yaklaşımları hiçe sayan Büyükşehir Belediyesi, gerçekleşmesi muhtemel kazaların sorumlusu olacaktır.

Proje, çağdaş yaklaşımlara aykırı olup kamu kaynakları israf edilmektedir

Çağdaş ulaşım politikalarının temel ilkesi, otomobil taşımak değil, insan taşımaktır. Bugün, gelişmiş ülkelerin büyük kentlerinde bu yaklaşım dikkate alınmakta ve toplu taşıma sistemleri geliştirilmektedir. Büyükşehir Belediye Yönetimi, 13 yıldır Ankara'nın metro hatlarını bitirmek yerine, kamu kaynaklarını, ulaşım uzmanlarının yanlış olduğunu ısrarla vurguladıkları katli kavşaklara ve defalarca yapıp-bozarak genişlettiği yollara savurmıştır. Kaynaklarımız Belediye Yönetimi tarafından keyfi biçimde israf edilmektedir.

"Sözde hızlı trafik" için yapılacak bu kavşak için vergilerimizle yarattığımız trilyonlarca liralık kamu kaynağı çağdaş yaklaşımlara aykırı biçimde harcanacaktır. Bu kavşak yerine, otobüs sistemlerinin geliştirilmesi, toplu taşımanın ucuzlatılması ve basit trafik düzenlemeleri (sinyalizasyon, faz ayarlamaları, adalama, vb.) ile trafizi çok daha ucuz ve akılcı yöntemlerle yönetmek mümkündür.

Belediye yönetimini kavşak inşaatını derhal durdurmaya, Ankaralıların sesine kulak vermeye, kaynakları şu anda gündemde olan en önemli toplu taşıım projesi olan metroya yönlendirmeye, kenti otayol haline getirecek düzenlemelerden vazgeçmeye çağırıyoruz.

ANKARAM PLATFORMU

KORU-MA(!) KURULU

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ANKARA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Tutanak Yılı ve No: 4/8/2006

Karar Tarihi ve No : 4/8/2006

87

1702

Tutanak Yılı

Ankara İli, Çankaya İlçesi, Kuğulu Park Caddesi-Arjanlı Caddesi, Tahran Caddesi kavşağından projenin kuzeyinde 1. derece doğal sit alanı olarak tespit olan Kuğulu Park Atatürk Bulvarına bakan kısmında yol genişletilmesi yapılması ve ayrıca Atatürk Bulvarı ve Polonya Caddesinin kenarlarında bulunan ağaçların taşınması istemini içeren Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın 28.07.2006 gün ve M.O.B.G.A.B.B.077.02/1328-1844 sayılı yazısı, Ankara Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün 04.08.2006 gün ve B.İB.İÇÖ.06.01-02-2/624 sayılı yazısı, Kurulumuzun 11.08.1999 gün ve 9270 sayılı kararı okunmuş ardından meclisleri yapılan görüşmeler sonunda:

Ankara İli, Çankaya İlçesi, Kuğulu Park Caddesi-Arjanlı Caddesi, Tahran Caddesi kavşağından projenin Güvenlik Caddesi- Güllü Meydanı yönünden gelen trafiğin yeraltından da direkt olarak Polonya Caddesine girmesi için eğim ve yeraltı suları da dikkate alınarak uygulamaların mümkün olması durumunda hazırlanacak projenin Belediyemizde yapılarak Kurulmamızla sunulması, bu düzenlemelerin uygulanmasının mümkün olmaması halinde sunduğu öneri projede 1. Derece Doğal Sit Alanı olarak tespit olan Kuğulu Park'ın Atatürk Bulvarına bakan kısmında ağaçların minimum miktarda gerektirecek şekilde refüj ve yolun dışı ilelenmesi,

Projenin uygulanması aşamasında yapılacak veya nakliye olacak gereken ağaçların kuruluma sunulması Ankara Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün 8.8.2006 tarihli raporu, liste ve krokî düzenlemesinde yapılabileceğine ve 8.2.2006 gün ve 344 sayılı Kurulumuz karar ile tespit edilip ağaçların korunmasına karar verilmiştir.

ASLI GİBİDİR

F.İsmail SUN

Müdür V.

BASKAN
A.İ. MAHİR İŞİK

İMZA

ÖYE
Yrd.Dop.Dr.Nevin Turşu GÖLTEKİN
KARŞI ÖY

ÖYE
Mücahit SÖNNMEZ
Çankaya Bld.Bşk.Tem.
KARŞI ÖY

BASKAN YARDIMCISI
Y.Şn.Ph.Nurhan DOĞRU

İMZA

ÖYE
Y.Niml.İsmail TOKER
İMZA

ÖYE
Seydi GAYYT
Ankara Büyükşehir Bld.Bşk.Tem.
İMZA

ÖYE
Ar. Mehmet DOĞAN

İMZA

ÖYE
Y.Niml.Hayal BİNLER
İMZA

ÖYE
Prof.Dr.Hakkı ACUN
İMZA

06.08/15 C.A/4.8.2006/F.K

TOTOL P.01

AFET POLİTİKALARINDA YÜKSELEN PARADİGMA:SAKINIM

DEPREMLER ÜLKESİ TÜRKİYE'DE TUTUMLAR VE İSTANBUL TARTIŞMALARI

Murat Balamir, ODTÜ

İstanbul'a ilişkin son aylarda yoğunluk kazanan tartışmalar, bu kentin asıl gündemini arka plana atmış görünüyor. İstanbul, bilimin ve teknolojinin tarihte daha önce sahip olmadığı olanaklar ve bilgi birikimiyle, yakın gelecekte karşılaşılacak şiddetli bir deprem tehlikesinin yeterli bir kesinlikle belirlenmiş olduğu bir mega-kenttir. Bu büyük tehlike karşısında en iyimser varsayımlarla hesaplanabilen kayıp tablosu bile ülke bütünü için ürkütücü bir yıkım niteliğindedir. Bunun üst yönetimlerce bir olağanüstü durum olarak değerlendirilmesi ve toplumun tüm kesimlerinin sorumluluk paylaşmaya çağrılıp eyleme itilmesi için özendirici yöntem ve güçlü uygulamalara yer verilmesi gerekir. İstanbul'da bu yüksek olasılıklı büyük tehlike karşısında neler yapılmakta olduğu, yalnız İstanbul ve Türkiye için değil, evrensel bir önem taşımaktadır. Öyle ki, bugün İstanbul, toplumların büyük tehlikeler öncesinde neler yapabildiklerinin incelenmesi açısından ender bulunabilecek bir toplumbilim araştırma ortamı sunmaktadır. Üstelik bu durum, uluslararası kuruluşlar, bilim ve üstyönetim çevrelerince bir zihinsel değişimin yaşandığı bugünlerde ortaya çıkmaktadır. Yükselen paradigma, olası tehlikeler karşısında 'arama-kurtarma/ çadır-battaniye-ceset torbası ve yara sarma' gibi reaktif işlerin hazırlıkları yerine, önceliği risklerin savuşturulması aktif çabalarına, yani 'sakinim' (*mitigation*) çalışmalarına vermektedir.

Uluslararası Kuruluş ve Çevrelerin Yöneliş ve Önceliklerinde Değişmeler

Uluslararası kuruluşlar ve kimi ilgi grupları 1990'lı yıllarda başlayarak, doğal afetlere karşı özellikle 'risk azaltma', daha doğru bir terimle 'sakinim' önlemlerini

sürdürülebilir kalkınmanın bir önkoşulu olarak tanımlayarak, güçlü bir adanmışlık ve etkin bir küresel program geliştirme çabalarına girmişlerdir(1). Kobe (2005) Konferansı'na katılan ülkelere yöneltilen sorular, hedeflenenleri yeterince açıklamaktadır (2). Bu soruların en anlamlıları dört ana başlıkta toplanabilir:

- **Siyasal ve Kurumsal Adanmışlık:** Risk azaltmaya özgü bir politika/strateji/yasa var mı? Risk azaltmada su kaynakları, arazi kullanımı, sağlık, çevre, eğitim, planlama ve finans konularından sorumlu bakanlıkların koordinasyonundan sorumlu bir organ var mı? Risk azaltma işleri için ayrı bir bütçe var mı? Risk azaltma etkinliklerine STK, özel kesim, üniversiteler, medya katkıda bulunuyor mu? Sektörel gelişme planlarında risk azaltma yöntemleri yer alıyor mu?
- **Risk Tanımlama:** Ulusal tehlike haritaları var mı? Ne amaçla kullanılıyor? Bunlara dayalı risk, direnç kapasitesi tespitleri bulunuyor mu?
- **Risk Bilgi Yönetimi:** Ulusal bilgi sistemi var mı? Eğitim-öğretim programları var mı? Araştırma merkezleri ve üniversiteler risk azaltmaya katkıda bulunuyor mu? Risk azaltmaya yönelik düzenli bilgilendirme kampanyaları var mı?
- **Risk Yönetimi Uygulama ve Araçları:** Risk azaltmaya yardımcı çevre yönetimi araçları ve finansal yöntemler var mı?

Bu sorular, kalkınma sürecinin bugüne kadar fazla önem verilmemiş yönleri bulunduğuna işaret etmektedir. Bu yaklaşım, ülke-bölge-kent düzeylerinde önlemler almayı, kıt kaynakları sakınmayı ve dirençli bir toplumsal gelişmenin uygulama araçlarını geliştirmeyi hedefler. Yokohoma

Stratejisi'nin belirlediği beş öncelikli hedefin yalnızca biri afet sonrası etkinliklerle, dördü ise risklerin önceden belirlenip azaltılması ile ilgilidir. Bunları yineleyen Hyogo Eylem Çerçevesi de (2005-2015) önümüzdeki on yılda önceliklerin:

- 'sakinim çabalarının, sürdürülebilir gelişme programlarının ayrılmaz bir parçası durumuna getirmek',
- 'bunlara her ölçekteki programlarda yer vermek',
- 'toplumsal dirençliliği artırmak üzere, her düzeydeki kurum, işleyiş ve kapasiteleri güçlendirmek' olduğunu belirlemiştir.

Geliştirilen ortak söylem, tehlike etkilerini zayıflatmak için 'sakinim planlamasının kurumlaşmasını', 'entegre, çok-sektörlü ve somut' eylemleri, 'sakinim etkinlikleri için düzenli kaynak ayırmayı' zorunlu görmektedir. Bu görüşle, 'Sakinim Planlaması'nın uygulanması ve kurumlaştırılması girişimleri, acil durum çalışmalarına göre daha verimli sonuçlar getirir. Küresel ölçekte sakınım etkinliklerini desteklemek, sakınım için yapılan harcamaları verimli kılmak, dirençlilik kültürünün her düzeyde yaygınlaşmasına ön ayak olmak, risk azaltma yöntemleri içeren sakınım politikaları tanımlayıp somut etkinliklerde bulunmak, bu yöndeki gelişme göstergelerini tanımlamak, başarılı uygulamaları tanıtmak, paydaşları ortak davranışlara yönlendirerek sakınım uygulamaları için sinerjiler yaratmak, Deklarasyon'un üzerinde durduğu başlıca konulardır. Bu yaklaşıma ulusal düzeyde öncelik verenlerin belirmesi gecikmemiştir. Bunda önde gelenlerin, afetlere ilişkin yasa ve kurumsal yapılanmalarını son yıllarda sakınım etkinliklerine yönlendirmiş oldukları, yeni kavram ve mekanizmalar geliştirdikleri izlenmektedir:

- **ABD Sakınım Yasası 2000** (Public Law 106-390): Sakınım Planlaması; Sakınım Fonu; Kamu-Özel Kesim Ortaklıkları; Bütünleştirilmiş Tehlike Haritaları; Maliyet-Etkin Sakınım Yöntemleri; Güvenli Arazi Planlama ve Yapılaşma Yöntemleri; Sakınım Planı Hazırlama Kılavuzları; Yerel Topluluk Sakınım Planları; Kamu-Özel Sakınım İşbirliği; Güvenli Arazi Planlaması; Öncelikli Tesis ve Kuruluşlar, vb.
- **Yeni Zelanda 2002** (değişik Sivil Savunma Yasası): Risk yönetimi; risk belirleme ve ölçme; risk iletişimi; maliyet-etkin risk azaltma yöntemleri; yerel topluluklara etkin roller verilmesi; süreçlerin değerlendirilmesi, vb.
- **Güney Afrika 2002** (Afetler Yasası): Yerel ve merkezi yönetimlerin birlikte oluşturduğu kurullar, afet etkilerini önleyici bir 'Ulusal Afet Yönetimi Çerçevesi'
- **Avusturalya 2002** (COAG Raporu): Sakınım programına 45 milyon \$; risk azaltmaya öncelik veren beş yıllık bir reform paketi
- **İngiltere 2004** (Sivil Sakınım Yasası): Her

- düzeyde afet olasılıklarına karşı direnç geliştirme, risk azaltma ve yerel toplulukları güçlendirme yöntemleri
- **Ermenistan 2001-2** (Sismik Korunma Yasası, Çevre Eğitimi ve Halkın Bilgilendirilmesi Yasası, Sivil Savunma Yasası): Entegre yaklaşım
- **Kanada 2004** (Kamu Güvenliği ve Risk Önleme Projeleri Geliştirme Programı, PSEPC): Kademeli sorumluluklar düzenlemesi; zararların karşılanmasında kişi başına ilk \$ bütünüyle yerel yönetime ait, ikinci \$'ın yarısı, üçüncü \$'ın %75'i merkeze ait vb.; Risklerin azaltılması özendiriliyor; farklı düzeylerdeki yönetimlerin katılımı ile yürütülen büyük ölçekli sakınım projeleri
- **Yunanistan 2003** (Sivil Korunma Yasası 3013): Bakanlıklarası koordinasyonu sağlayan bir Müsteşarlık; Sektörel planlarda riskler; Kentsel alanlarda doğal tehlike haritaları ve risk azaltma; Risk azaltma için ayrı bütçe; kapsamlı ulusal risk haritası, vb.
- **Japonya 1961** (Afet Önleme Temel Yasası): Yıllık bütçenin %5'i risk azaltma amaçlı yatırımlara ayrılmakta; Afet Yönetimi ile sorumlu Devlet Bakanı; Merkez Afet Yönetim Kurulu; Özel sektör ve bireylerin sorumlulukları yasada tanımlı; tehlike haritaları 1/25 000-2 500; Risk azaltma bilgi platformu;
- **AB 2005** (ESPON Doğal Tehlikelerden Kaynaklanan Riskler Araştırması): Çoklu risklerin mekansal değerlendirmesi; risk yönetimi AB bütünleşmesinde araç; Sakınım planlamasının tüm AB politika ve programlarına entegre edilmesi ve 2007-2013 döneminde sakınım planlamasının ulusal programlarda yer alması; Sakınım planlaması konusunda el kitapları; vb.

Türkiye'de ise, 1999 acı deneyimlerinden sonra, tehlikelere karşı önlemler alınması gereği görülmüş, ancak kapsamlı bir sakınım anlayışı geliştirilememiştir. Getirilen 'deprem sigortası' ile 'yapı denetimi' kısmi düzenlemeleri bir sakınım kültürü yaratmak şöyle dursun, ayrı sorunlar ve karşıt eğilimler yaratılmasına yol açmıştır. Ulusal Deprem Konseyi'nin uyarılarına karşın (2002), depremler ülkesi Türkiye'nin büyük risk havuzları oluşturan kentleri için öngörülebilir, yalnızca 5272 sayılı Belediye Kanunu (2005) 53. maddesinde, terim ve vurguları yanlış, içeriği belirsiz, bilgiye dayanmayan bir düzenleme olmuştur. Bu hükmün düzeltilmesi ve içeriğinin doldurulması kapsamlı bir çalışmayı beklemektedir. Öte yandan, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı 'internet sitesi'nde duyurulan (09.02.2006) 'Afetler Kanunu Tasarısı Taslağı', geleneksel merkezci yaklaşımla yalnızca 'yara sarma' etkinliklerini düzenlemektedir. Taslak, yeni paradigmadan nasibini hiç almadığı gibi, Deprem Şurası sonuçlarını da göz ardı etmiştir. Oysa Şura'yı düzenleyen, uluslararası toplantılara katılan, sorumluluklar üstlenen ve herhalde protokollere imza koyan yine aynı Bakanlık'tır.

İstanbul'da Yapılanlar ve Yapılamayanlar

Ülkenin en büyük risk havuzu olan İstanbul'da yürütülen etkinlikler ise, bugün çok sayıda yanlış boğulmuş görülmektedir. Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlatılan, tehlike ve olası kayıpları belirleyen JICA çalışması ve bunu izleyen 'İstanbul Deprem Master Planı' (İDMP), 'Kentsel Sakınım Planı'nın neleri kapsamaması gerektiği yolunda bir açılım sağlamıştır. Bu iki çalışma, eksikleri de olsa, kapsamlı ve öncü girişimler olmuştur. Büyükşehir yönetiminin burada göstermiş olduğu gayretler küçümsenemez. Ne var ki, bu çalışmalar operasyonel bir yol haritası ile sonuçlandırılmamış, konu büyük ölçüde sahipsiz bırakılmıştır.

Acil durum hazırlıklarının yapılmasından yasa gereği Valilik sorumludur. Ancak olası afetin, konvansiyonel hazırlıklar kapsamını aşması olasıdır. Daha da önemlisi, acil durum hazırlıkları ile 'sakinim' çalışmalarının birlikte ele alınması gereği vardır. İstanbul'daki durumdan görev çıkaran TSK, Türkiye'de görülmedik ayrıntıda hazırlık planları yaparak güçlerini zinde tutma çabasındadır. Ancak asıl hedef, olası kayıpları şimdiden katlanılabilir düzeylere çekmektir. Bu kurumsal 'sakinim' çabalarının örgütlenmesi ve yönetimi, otorite ve sorumluluğu kimdedir? Bu güncel boşluk büyük bir karmaşaya, tartışılardan yürütülen kimi 'derin' politikalara, ciddi yanlışlara ve adı konulmamış çıkar çatışmalarına sahne yaratmaktadır. Günümüzde İstanbul'un deprem kayıplarından korunması için

yapılan girişimlerde dört temel yetersizlik gözlenmektedir:

1. Çeşitli kuruluşlarca 'proje' tanımlı altında yürütülen çalışma ve uygulamalar büyük ölçüde bağımsız ve kısmi girişimlerdir. Bunlar, bir ana fikre sahip olmak ve tutarlılığı sağlamış bir eylemler bütünü'nün aşamalarını oluşturmak şöyle dursun, ilişkili bile değildirler. Konuyu saptıran ve kamufle eden projeler, gereksiz harcamalara, tehlikelerin küçümsenmesine ya da yanlış algılanmasına yol açarlar. Bunlar, birbirini inkar eden, felsefe ve amaçlarda ters düşen projelerdir.
2. Bugün İstanbul'da deprem konusunda yürütülen girişimler, bir zamanlama öngörüsüne göre değil, tesadüflere, fırsat ve parasal olanaklara, iş yapar görünme ihtiyaçlarına, dışarıdan yapılan karar ve telkinlere göre gündeme gelmektedir.
3. Deprem ve afetler konusunun ulusal savunma niteliğinde yaşamsal özellikte olduğu çok kez dile getirilmesine karşın, hangi sakınım işlerinin gerektiği konusunda karar verecek bir otorite oluşturulamamıştır. Öte yandan, bu yaşamsal konuda yapılacak işlerin yabancı kuruluşlar tarafından dikte edilmesinde yanlış görülmemiştir. Sakınım önlemleri alınmasında siyasal hesap verme mekanizmaları yeterli bir yönlendirici olamamaktadır. Farklı düzeylerde sakınım işlerinin yerine getirilmesinde, bilimsel yaklaşımlara, meşru ve yaptırımlı bir güce ve kapsamlı bir şeffaflığa, bunun için yeni

düzenlemelere ihtiyaç bulunmaktadır.

4. Toplumun sakınım girişimlerine paydaş kılınamaması, hazırlanan proje ve uygulamalarda ilgili kesimlere, yerel topluluklara ve katılım süreçlerine yer verilmemesi ciddi bir yetersizliktir. Deprem tehlikesine karşı her ölçek ve kapsamda önlem almada ilgili kesimlerin temsil edildiği çalışma biçimleri henüz geliştirilebilmiş değildir. Yapılan proje ve uygulamalar eski alışkanlıklarla tepeden inme, yönetimlerce hazırlanıp yürütülen, tek bakış açısına ait çalışmalar niteliğindedir. Oysa deprem ortak bir tehlikedir; Sorumluluk ve maliyetlerin yalnızca yönetimlerce üstlenilmesi yerine, sakınım çalışmalarında herkesin rol aldığı bir seferberliğe dönüştürülmesi bir temel gereksinimdir. Kısacası İstanbul depremden korunma çalışmaları, bir sakınım planı bulunmaksızın, gelişigüzel yürümektedir. Bu atalet ve yetersizliklerin gerisinde ise, bugün için uzlaşmaz görünen üç ayrı yaklaşım tanımlanabilir. Bunlar kısaca 'teknik hizmet yaklaşımı', 'piyasa yaklaşımı' ve 'kapsamlı planlama yaklaşımı'dır.

İstanbul'da Çarpışan Üç Karşıt Tutum

“İnsanları öldüren binalardır” özdeyişi ile öncelikli çareyi yapı stokunun güçlendirilmesinde gören yaklaşım, Türkiye'de üç koşulun ivedilikle yerine getirilmesini yeterli görür. Önce bir yapı güçlendirme teknik yönetmeliği hazırlanmalı, ikinci olarak yapılarda güçlendirme girişimlerini engelleyen kat mülkiyeti rejiminin 'malikler oybirliği' koşulu bertaraf edilmeli, ayrıca taşınmaz ve bağımsız bölüm sahiplerine elverişli krediler sağlanmalıdır ki, güçlendirme teknik hizmetlerini verecek meslek grubuna yeterince geniş bir talep yaratılabilsin. Kimi 'lobi'ler bu koşulları bugün neredeyse tamamlama noktasına getirmişlerdir.

Piyasa araç ve etkinlikleri ile çözümler arayanlar, yalnızca bir meslek grubundan ibaret kalmayıp, özel girişimci kesim ve kuruluşları kapsayan bir başka geniş cephe oluşturur. Erken uyarı sistemleri, depremde yıkıntı altında kalanları tespit eden cihazlar, sismik izolatörler, çelik kafes yataklar, acil durum araç gereçleri, 'güvenli alanlar'da gerçekleştirilen 'güvenli' yeni yapılar, piyasa eğilimlerine yanıtlar veren girişimlerdir. Algılanan riskler, piyasada yeni talepler demektir; Bu taleplere piyasa cevap verecektir. Deprem sigortasını yeterli bir çare olarak gören anlayış da temelde piyasa sisteminin deva sağlayabileceğini savunmaktadır. Kamu birimlerine kaynak sağlamakta bile olsa, Dünya Bankası gibi kuruluşların hangi yetkinlikle geliştirdikleri belirsiz kimi proje ve hizmetleri de, bu kapsamda görülebilir.

Kenti kendine özgü karmaşık riskler içeren bir sistem olarak gören planlama yaklaşımı ise, bu yaklaşımları eleştirir. Öncelikle, riskli yapıları belirlemede izlenen yöntemlerin bilimselliği tartışmalıdır. Bu girişimlerde, yapı birimlerinin oluşturduğu yakın çevre riskleri ve kentin bir bütün sistem olarak yarattığı riskler görmezden gelinmektedir. Kat mülkiyeti yasasını zorlayan uygulamalar yargıyı yorar ve çok sayıda davacı yaratır. Ayrıca, bu büyük ölçekli iş ortamının hangi ayrıcalıklı kesimler için yaratıldığına dikkat etmek gerekir. Piyasa aracılığıyla önlemler düşünmenin sakıncası ise, bütünlüğü gözden kaybetmek ve varlıklı kesimlerin daha iyi korunduğu düzenlemelerle yetinmeyi kabullenmektir. Bu reçeteler “Parası Olan Korunur” önerisinden başka bir bilgelik taşımamaktadır. Oysa önemli olan ilke, risk azaltma yatırımları ve sakınım önlemlerinin adalet ve etkinlikle dağılımıdır.

Plancı yaklaşım, çok sayıda kentsel 'risk sektörü' bulunduğunu ve bunların ayrı ayrı ve birarada denetlenmesi gerektiğini savunur. Ancak bu denetim yalnızca yönetimler tarafından doğrudan yerine getirilecek bir işlev değil, toplumu harekete geçirmek ve ortaklıklar geliştirmekle yürütülecek bir etkinliktir. Dolayısıyla her sektörde ilgili kesimlerin biraraya getirilerek risk azaltacak uzlaşmaların ve protokollerin düzenlenmesi özendirilir. İDMP bu sektörleri, ilgili taraflar ve gerekli girişim (proje) dizileri ile tanımlamıştır. Ekonomik yaşamda nasıl az çok bağımsız, kendi iç işleyiş ve ilişkiler bütünlüğüne sahip faaliyet dallarını farklı sektörler olarak irdeliyor ve politikalar geliştiriyor isek, bir kentteki riskler topluluğunu da işlevsel açıdan, yürütme ve uygulama açılarından, ilgililerini ve izlenecek politikaları belirlemek üzere nedensellik bağları gözetilerek risk sektörlerine ayırmak ihtiyacı vardır. İstanbul'da deprem tehlikesi karşısında belirlenen başlıca kentsel risk sektörleri şunlar olmuştur: 1. Makro-Form ve Büyüme Eğilimleri Riskleri; 2. Kentsel Doku Riskleri; 3. Tehlikeli Kullanımlar; 4. Uyumsuz Kullanımlar; 5. Üretkenlik Kaybı Riskleri; 6. Açık Alan Yetersizlik Riskleri; 7. Acil Durum Görevlisi Tesisler; 8. Yapı Stoku ve Altyapı Kaybı Riskleri; 9. Özel Risk Alanları/Yapılar (tarihi ve kültürel miras); 10. Acil Durum Senaryoları Özeline Riskler; 11. Yönetimsel Yetersizlikler, vb. Bu sektörlerin herbirinde, geniş kesimleri harekete geçirecek politikalar ve uygulama yöntemleri geliştirmek, bunları üst düzeyde (sakinim planı kapsamında) entegre etmek, planlı yaklaşımın asıl etkinliği'dir. İkinci bir etkinlik alanı ise, Zeytinburnu örneğindeki gibi, yüksek risk gösteren kent bölgelerinde öncelikli toplu kentsel yenileme girişimlerinde bulunmaktadır.

Medusa Risklerden Cassandra Risklere: İstanbul'da Ne Tür Yatırımlar Yapılmalı?

Toplumsal davranışlar açısından risklerin algılanması ve değerlendirmesinde çok farklı tutum ve tepkiler gözlenebilir. Bunlar, içinde yer aldıkları senaryolara göre sınıflanarak antik Yunan mitolojisi sembolizmiyle anılırlar (3). Buna göre örneğin, toplumun aşırı duyarlılık gösterip tehlikeleri 'olduğundan büyük görme' eğiliminde bulunduğu, bunlarla kolay başetme yöntemleri varken, fevri ve aşırı davranışlar gösterdiği, ya da kimi kesimlerin işine geldiği biçimlerde durumu yorumlama yatkinliği, Medusa risklerinin yer aldığı ortamlardır. Karşıt bir senaryo ise, Cassandra riskleriyle tanımlanır. Bu kez toplum, belirsizlikler taşıyan ya da uzun dönemde gerçekleşmesi olası tehlikeleri 'küçümseme ve görmeme' eğilimindedir. Cassandra'ya geleceği görme yetisi verilmiştir ama aynı zamanda kendisine kimsenin inanmamasını sağlayan bir lanet ile birlikte! Günümüzde Cassandra sendromu özellikle küresel iklim, kimyasallar ve genetik ile bağlantılı konularda yaygındır.

İstanbul'da yapı stokunun aşırı riskler taşıdığı yargısına dayanılarak, önerilenleri ve uygulamaları bu açıdan irdelemek olanaklıdır. İstanbul nüfusunun dışarı taşınmasının önerilmesi, yapı stokunun bilim dışı yöntemlerle tek tek taranması, orman ve su havza sınırlarına aldırma yeni konut alanları açarak büyük inşaatçı firmalara iş yaratılması, ilginç bir 'idrak' ile hükümetten 60 milyar dolar yaratılmasının talep edilmesi, Dünya Bankası'nın hepimizi borçlandırdığı kaynaklarla geçerliliği

kuşkuğu kimi projeler dikte etmesi, Medusa riskleri ortamına güzel örneklerdir. Medusa riskleri ile baş etmenin yolu ise, kent bütününde ya da yerel düzeyde yeni tehlike ve zararlara yol açmayan, sürdürülebilir yöntemler geliştiren projeler, toplumu uyaran ve katılımını sağlayan şeffaf süreçlerdir.

Aşırı riskli yerler Medusa-hassas alanlardır. Bu alanlarda, mevcut yapılaşmanın toplu olarak yenilenmesini ve yerel toplulukların ortaklıklar oluşturmalarını özendiren ve gerekirse zorlayan projeler Medusa ile başedebilir. Zeytinburnu'nda yürütülen araştırmalar, en yoğun kaçak apartmanlarla yapılaşmış bölgelerde bile toplu yenileme (yaklaşık bin konut) ve güvenli yapılaşma biçimleri ile önemli mekan ekonomileri elde edilebileceğini ve yoğunlukların (%15-20) artırılabilirliğini göstermiştir. Fiziki olabilirlik yanında ekonomik, mali, sosyal, yasal ve yönetsel olabilirlik araştırmaları, apartman ölçeği ötesinde yeni yönetsel birimlerin yaratılabileceğini, bu ortaklıklara katılanlara 20 yıllık düşük faizli borçlandırma programları ile çok yönlü maddi yararlar sağlanabileceğini göstermiştir. Ortaklığa katılanlar, yasal statüye, güvenli ve tasarımı bir çevreye kavuşmanın ötesinde, ortalama büyüklükte bir konut için ayda 150-200 YTL bir yüke katlanma karşılığında, taşınmazlarının yaklaşık üç kat değerleneceğini görmektedirler. Ayrıca ek yüzölçümü edinme, işletme maliyetlerini sıfırlama, ucuz sigorta ve vergi bağışıklıklarından ve çok sayıda başka özendirici etkenden yararlanmak olanaklıdır. Taşınma

ve kira giderleri dahil, tüm maliyetler kredi kapsamına alındığı gibi, toplu ve hızlı yapım maliyetleri ayrıca düşürmektedir. Belediye/TOKİ güvenceleri, daha ucuz toplu kredi sağlayabilmelidir. Faiz oranlarının %10 ve belki altına indiği, 'mortgage' sistemi ile kolaylıkların yaratıldığı bir dönemde borçlanmaların çok daha geniş bir kesimin kaçak statüden çıkmasına yol açabilir. Bunların da ötesinde, süreçte taşınmazların başka ellere geçmesinin önü kesilmekte, mevcut kiracıların hakları korunmaktadır. Toplu fiziki düzenleme ve finans, kentsel tasarım çevre kalitesi, toplumsal yapılanma, ulaşım, otopark konularında da önemli nitelik gelişmelerine kapı açmakta, başarılı tasarım örnekleri ile kent kimliğinin yeniden biçimlenmesi fırsatlarını getirmektedir (4).

Gündemi tersine çevirmek ve öncü örnekleri ödüllendirmek üzere Devlet'in özendirici bir girişimi ile, bu tür ortaklıklara ve borçlanma programlarına katılanların borç yüklerinin üçte birinin kamu tarafından üstlenildiği varsayılsa, aylık borç ödemeleri 100-150YTL düzeyine inecektir. Bu kaynakla ilk yıllardaki altyapı maliyetleri karşılanarak süreçte kolaylıklar sağlanabilecektir. Bu tür bir desteğin yaratılması için kampanyalara başvurulabilir. Örneğin, Türkiye'nin 'tsunami'zedeler için yürüttüğü başarılı kampanya ile sağlamış olduğu kaynakla, İstanbul'da yenileme gerektiren yapı stokunun en az üçte biri harekete geçirilebilmelidir. Böylelikle, İstanbul'da söz konusu toplu yenilemelerin özendirilmesinde ivme sağlayan bir yatırım ile daha büyük ölçekli kaynakların toplanmasına yol açılarak, İstanbul'un çirkinleştirilmiş çehresi iyileştirilebilir. Bu tür katılımlı projeler için AB'nin, yurt dışı kuruluş ve STK'ların doğrudan katkıları alınabilir.

İstanbul'da hiçbir tehlike ve sorun yokmuş gibi davranıp riskleri artıran, başka söylemler geliştirerek gündemi işgal eden, ya da bu konudaki toplumsal örgütlenmeyi baltalayan, toplumsal atalet ve aymazlığı pekiştiren girişimler Cassandra riskleri ortamını tarifler. İstanbul'a dünyanın ünlü mimarlarının davet edilerek projeler yaptırılması, korunma önlemlerini desteklemek yerine (Boğaz geçişi, kara tünelleri vb) riskleri artıran büyük altyapı projelerine girilmesi, kimi dış sermaye sahiplerinin limanlar, Haydarpaşa yatırımları, ya da 'döner kuleler' gibi yatırım önerileri, afet olasılığını gündemde tutmak yerine, toplumu konudan uzaklaştırıp yabancılaştırdıkça Cassandra sendromu yaygınlaştırılmış olur.

İDMP kapsamında yapılan bir değerlendirmede, İstanbul'un deprem acil durumunda hastane hizmet kapasiteleri ile, ortaya çıkacak olası talebin mekansal karşılaştırması yapılmış ve ciddi yetersizlikler bulunduğu görülmüştü. Mekansal analizde, ağır yaralılar için hizmetin acil durum koşulları altında en geç 10 dakika içinde hastaneye erişim sağlaması öngörülmüş, bu talebin yapı stoku özelliklerine göre

farklı mahallelerde hangi mertebelerde olabileceği kestirimleri kullanılmıştır. Büyükşehirin en varlıklı kesimlerinin yerleşim bölgesinde bu hizmet açığının 9 ağır yaralı için bir yatak düzeylerinde olduğu görülmüştü. Bu bölge tam da 'ikiz kuleler' önerisinin yapılmakta olduğu alanı kapsamaktadır. Yöneticiler, burada yatırımcılara beş yıldızlı bir hastane yapımı önerisinde bulunarak, ya da yapılaşmanın bir bölümünün söz konusu açığı kapatacak biçimde projelendirilmesi önkoşulunu koyarak Cassandra sendromunu aşabilirler. Kaldı ki, bu tür uluslararası hizmet veren bir sağlık tesisi getirilerinin İstanbul'da diğer yatırımlardan da üstün olacağını göstermek olasıdır. Yatırımlara onay verilirken İstanbul'un deprem hazırlıklarına da katkı sağlanabilir. Söylenen her sözde, toplumu ya uyarmakta ya da riskleri unutturmakta; Verilen her kararda, riskleri artırmakta ya da azaltılmasına hizmet etmekteyiz; Atılan her adımda, toplumu katılıma özendirmekte, ya da kente ve tehlikelere yabancılaştırmaktayız. Özetle, İstanbul'da yapılan yatırımların: 1. riskleri artırmayan, 2. toplumu örgütleyen, 3. başka kaynakları harekete geçiren özelliklerde olmasına özen göstermek zorundayız.

İstanbul, tarihi deprem tehlikesine karşı tarihe geçecek bir davranışla, bir ana 'Sakınım Planı'nda ve alt projelerinde herkesin rol almasını ve toplumun risk sektörleri temelinde örgütlenmesini sağlamak zorundadır. İstanbul Sakınım Planı, tehlikelere karşı Hollandalılara okyanusa direnme projelerini ya da Çinlilere Seddi yaptıran ortak akıl ve ruhun benzerine sahip, bütünlüğü olan ve tarihe mal olacak bir mega girişimdir.

NOTLAR

1. BM 'Doğal Afet Etkilerini Azaltma Uluslararası Onyılı' (1990-2000), 'Yokohama Stratejisi ve Güvenli bir Dünya için Eylem Planı' (1994), Milenyum Deklarasyonu (2000), OECD Raporu (2003), BM Genel Kurul kararı (2003) ile gerçekleştirilen ve Türkiye'nin de katılmış olduğu 'Afetleri Azaltma Dünya Konferansı', ya da kısaca 'Kobe Konferansı ve Hyogo Deklarasyonu' (2005), UNDP Raporu (2005), Hyogo 'Ulusların ve Toplulukların Doğal Afetlere Dirençliliğinin Geliştirilmesi Eylem Çerçevesi 2005-2015' bu çabaları belirleyen kilometre taşlarıdır.
2. BM, bu soruların katılımlı bir süreçle yanıtlanmasını özellikle istemiştir. Pek çok ülkenin raporu bu işbirliğini ve yaklaşım düzeyliliğini ortaya koymaktadır. Ne yazık ki Türkiye Raporu bu yaklaşımla hazırlanmadığı için soruları bile anlamakta yetersiz kalmakta ve yanıltıcı bilgiler içermektedir.
3. Bu kapsamda Cyclop, Pandora, Demokles, Phytia öngörülen diğer risk senaryolarıdır.
4. Balamir, M., Kırıl, Ö. *et.al.* (2005) 'Aspects of Urban Regeneration in Turkey: The Zeytinburnu Project', info leaflet, Ünal Ofset, Ankara, 8p; Balamir, M. (2004) 'Restructuring Urban Society for Seismic Mitigation', in 'Disasters and Society: From Hazard Assessment to Risk Reduction', Center for Disaster Management and Risk Reduction Technology, University of Karlsruhe, D. Malzahn and T. Plapp eds., Logos Verlag, Berlin, Germany, 339-348; Balamir, M. (2002) 'Kentsel İyileştirme Girişimlerinin Gündeme Alınması ve

DOSYA ANKARA’NIN DEPREMSELLİĞİ

DEPREM TEHLİKESİ VE RİSKİ AÇISINDAN ANKARA'YA GENEL BAKIŞ

Oktay Ergünay, Jeofizik Yüksek Mühendisi, Afet İşleri Genel Müdürlüğü Önceki Genel Müdürlerinden

Ankara ilinin deprem tehlikesi ve riski hakkında bilim insanları arasında dahi zaman zaman farklı anlayış ve yaklaşımlardan doğan tartışmalar yaşanmaktadır. Bu yazı yeni bir tartışma başlatmamak için değil yalnızca bir durum tespiti yapmak amacıyla hazırlanmıştır.

İlin deprem geçmişi incelendiğinde,tarihi dönemlerde 1050, 1668, 1685 yıllarında il hudutları içerisinde çeşitli hasar ve kayıplara yol açan depremler olduğu görülmektedir. Yakın geçmişte ise, 19 Nisan 1938 Kırşehir ve özellikle de 1 Şubat 1944 Bolu- Gerede depremlerinin Ankara ili hudutları içerisinde önemli can ve mal kayıplarına yol açtığı bilinmektedir. Bu depremde İlin Çamlıdere, Kızılcahamam, Beypazarı, Ayaş ilçeleri ve köylerinde 125 kişi hayatını kaybetmiş, 153 kişi yaralanmış ve 1450 yapı yıkılmış veya ağır hasar görmüştür. Kent merkezinde ise can kaybı olmamış, ancak Kale civarı, Altındağ, Mamak ve o tarihte yeni gelişmekte olan Yenışehir ilçelerinde 100'e yakın bina kullanılmaz hale gelmiştir. Bunlar arasında DDD İşletme Binası, Meydan Palas Oteli, Vilayet Binası gibi önemli binalar da bulunmaktadır (1).

Ankara kent merkezi, geçmişte yaşadığı bu depremlere rağmen, 1972 tarihinde yenilenen deprem bölgeleri haritası yürürlüğe girene kadar, 1945, 1947 ve 1963 yıllarında yapılan deprem bölgeleri haritalarında,"tehlikesiz bölgeler"içerisinde gösterilmiş ve bu nedenle de 1972 tarihine kadar, kent merkezinde yapılan yapılarda Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik hükümleri uygulanmamıştır.

1972 tarihli Türkiye Deprem Bölgeleri Haritasında, kent merkezi (merkez ilçe) 4ncü derece deprem bölgeleri içerisine dahil edilmiş ve yapılacak yapılarda, o tarihte yürürlükte olan 1968 tarihli deprem yönetmeliği hükümlerine uyulması zorunlu hale getirilmiştir. Ancak, kent merkezinin deprem bölgeleri içerisine alınmasına o tarihte yapı maliyetlerinde artışlara yol açacağı gerekçesiyle, başta yerel yönetimler olmak üzere, bazı meslek odaları şiddetle karşı çıkmış ve maalesef 1980'li yılların ortalarına kadar merkez ilçede deprem yönetmeliklerinin uygulanması yerel yönetimlerce ihmal edilmiştir.

1996 tarihinde, deprem tehlikesinin belirlenmesi yöntemi tamamen değiştirilerek yenilenen ve halen yürürlükte olan Türkiye Deprem Bölgeleri Haritasına göre; Ankara ili topraklarının yüzde 8'i birinci derece,yüzde 21'i ikinci derece, yüzde 32'si üçüncü derece ve yüzde 38'i dördüncü derece deprem bölgeleri içerisinde yer almaktadır. Başka bir ifade ile il toprakları içerisinde yapılacak her yapı deprem yönetmeliklerine uygun olarak projelendirilmek ve inşa edilmek zorundadır. Kentin yapı stoğunun yüzde 60'ının kaçak veya imar mevzuatına aykırı olduğu dikkate alındığında, Ankara'nın deprem açısından güvenli bir kent olduğunu iddia etmek imkansızdır.

Her ne kadar Ankara il merkezi ve yakın civarında büyük depremler üretebilecek faylar yok ise de, 90 – 110 km. uzaklıktaki Kuzey Anadolu Fay Zonu, Tuz Gölü fayı, Eskişehir Fay Zonu gibi aktif faylarda meydana gelebilecek, 6 ve daha büyük depremlerin,

zayıf zeminler üzerinde, deprem yönetmeliklerine aykırı olarak yapılmış olan yapılarda önemli hasar ve kayıplara yol açması kaçınılmazdır.

Ayrıca, il merkezi içerisinde mevcut olan, Çubuk Ovasını sınırlayan ve 30 Aralık 2004 tarihinde 4.4 büyüklüğünde bir deprem meydana getirerek Ankara'lıları korkutan normal faylar, Elmadağ, Mogan, Eymir gölü civarındaki faylar, Ayaş, Beypazarı, Keskin, Güdül ve son olarak ta 31 Temmuz 2005 günü 5.0 büyüklüğünde bir deprem üreten Bala fayları, Ankara ili hudutları içerisinde aktif olan faylar arasında sayılabilir. Ancak uzunlukları kısa olan bu fayların, 6 büyüklüğünün üzerinde deprem üretmeleri mümkün görülmemektedir.

Ankara için yukarıda özetlenen deprem tehlikesi esas alındığında, en olumsuz sonuçlar doğurabilecek senaryo depremini dikkate aldığımızda, bu depremin 1944 yılında olduğu gibi, Ankara'nın 90 km kuzeyinde Kuzey Anadolu Fay Zonu içerisinde olabilecek,7.4 büyüklüğünde bir deprem olduğu görülmektedir. 1944 yılındaki Ankara'nın kent merkezinde dahi hasarlara neden olan bu depremin, günümüzde Ankara Ovası, Çubuk Ovası gibi yer altı su seviyesinin çok yüksek olduğu zayıf zeminler üzerinde, deprem yönetmeliklerine aykırı olarak yapılmış yapılardan oluşan, Yenışehir, Demetevler, Sincan, Etimesğüt, Yenimahalle, Çubuk gibi yerleşmelerde önemli hasar ve kayıplara yol açması sürpriz sayılmamalıdır (3). İstanbul'da olduğu gibi, Ankara için çağdaş yöntemler ve bilimsel veriler kullanılarak yapılmış bir deprem senaryosu ve mikro-bölgeleme çalışması olmadığı için, deprem riski (senaryo depreminin neden olacağı tüm hasar ve

kayıpların belirlenmesi) ancak genel kabuller dikkate alınarak yapılmaktadır (2). Bu nedenle de Ankara'nın deprem riski, tehlike sabit olmasına rağmen, araştırmacıların senaryo depremi, farklı türdeki yapıların hasar görülebilirlikleri, yerel zemin koşullarının hasar üzerindeki etkileri gibi faktörler konusunda kabulleri farklı olduğu için çok farklı sonuçlara ulaşabilmektedirler.

Yerel yönetimler, yapı denetim kuruluşları yetkilileri ve yapı müteahhitlerinin unutmaması gereken tek gerçek, kent merkezindeki yapıların, yerel zemin koşullarının etkisinin hiç olmayacağı var sayılsa dahi, önümüzdeki 50 yıl içerisinde yüzde 90 ihtimalle ağırlıklarının en az yüzde 10-20'si arasındaki bir yatay kuvvetle sinanacağı gerçeğidir.

Gerek proje ve gerekse yapım aşamasında,deprem yönetmelikleri ve yapım kurallarına uyulmadan yapılmış olan yapıların, böyle bir yanıl yükü yıkılmadan veya ağır hasar görmeden atlatma şansları maalesef çok azdır.

KAYNAKLAR

- 1- O. Ergünay, "Sismik Tehlike ve Risk Açısından Ankara'ya Genel Bakış," Yer Bilimleri Açısından Ankara'nın Sorunları Sempozyumu, 12- 14 Aralık 1978, Türkiye Jeoloji Kurumu Yayını, s. 88- 93.
- 2- B . Özmen, "Türkiye'nin Deprem Tehlikesinin Işığında Ankara'nın Depremselliliğinin İncelenmesi," Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1998, Ankara.
- 3- K. E . Kasapoğlu, "Ankara Kenti Zeminlerinin Jeoteknik Özellikleri ve Depremselliliği," Jeoloji Mühendisleri Odası Yayını No:54, 2000.

1. Giriş

Türkiye'deki şehirlerin büyük bir kısmı Aktif faylarla kontrol edilen alüvyal ovalar üzerine kurulmuş olup sağlıklı bir şekilde gelişmeye devam etmektedir. Son yıllarda meydana gelen depremlerde, Adana, Adapazarı, Erzincan, Dinar, Çay, Bingöl bu durum nedeniyle önemli hasar görmüş yerleşim alanlarıdır. **Alüvyal zeminlerin sıvılaşma potansiyeline sahip olduğu, depremin yıkıcı etkisini önemli oranda artırdığı, bu gibi yerleşim alanlarındaki yapıların pek çoğunun ayrıca deprem oluşturma potansiyeli taşıyan açık ya da örtülü fayların üzerinde bulunduğu bilinen bir gerçektir.**

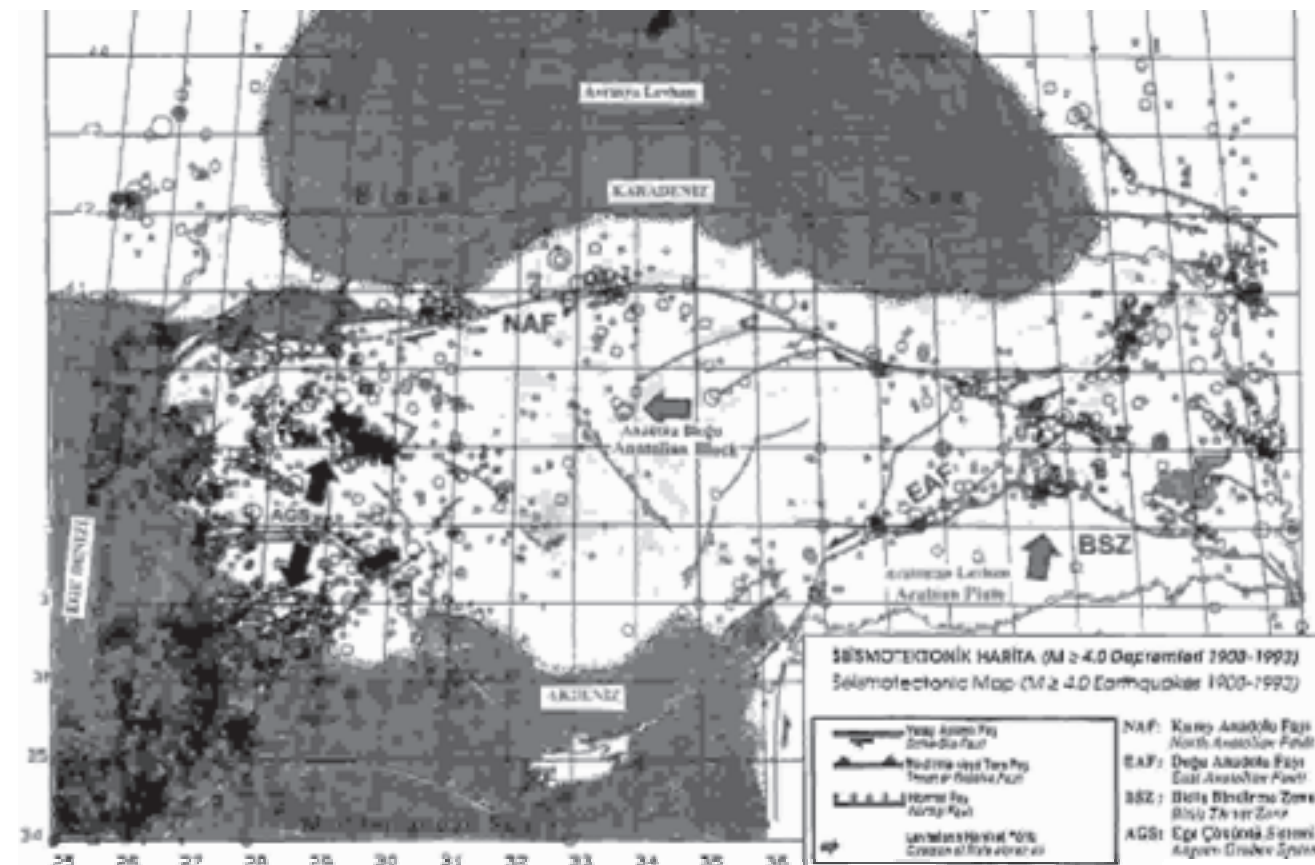
Ankara, konumu nedeniyle kuzeyden Kuzey Anadolu Fayı, kuzey doğudan Kırıkkale Erbaa Fayı, doğudan Keskin Fayı, güneyden Tuz Gölü Fayı ve güney batıdan Eskişehir Fay Zonu tarafından çevrelenmiş durumdadır. (şekil 2) Belirtilen faylar, aktif olup yıkıcı, büyük depremlere kaynaklık edebilecek ölçektedir. Ankara, adı geçen fay zonlarına 80-100 km mesafede olup, yıkıcı depremler için de bu uzaklığın fazla olmadığı bilinmelidir. Büyük depremlerin üst merkezine yüzlerce km uzakta bulunan yerleşim alanlarının

Tarihsel ve güncel deprem aktivitesi incelendiğinde de Ankara ve çevresinin yüksek deprem tehlikesi altında olduğu anlaşılmaktadır. Ne yazık ki bu durum hep göz ardı edilerek Ankara'da deprem tehlikesi olduğundan düşük gösterilmiş ve yapılaşma da doğal olarak buna uygun bir şekilde gelişmiştir.

Ankara'nın yaşadığı en büyük depremlerden biri 1668 yılı Ağustos ayında Kuzey Anadolu Fayı'na bağlı olarak meydana gelmiş ve önemli can-mal kayıpları ortaya çıkmıştır. (Ambrasseyes and Finkel, 1995) Yakın geçmişte 1938 Keskin Fayının neden olduğu ($M=6.6$) Keskin Depremi Ankara'yı etkilemiş, özellikle 1944 Gerede Depremi ($M=7.2$) yine Kuzey Anadolu Fayından kaynaklanan yıkıcı bir deprem olmuş, Ankara il sınırları içinde 125 can kaybı, 1450 yıkıntı ve 2716 ağır hasara yol açmıştır. (Ergünay, 1984)

Ankara yerleşim alanı, jeolojik özellikleri bakımından da deprem hasarlarını artırıcı, durumdadır. Yapılaşmanın “uygun zemine, doğru yapı” ilkesi gözardı edilerek geliştiği de bilinen bir gerçektir. Kent merkezinin önemli bir kesimi çok katlı yapılaşmaya uygun olmayan alüvyal ve killi zeminlerle kaplıdır. Belirtilen zeminlerin depremin yıkıcı etkisini önemli oranda artırdığı bellidir.

Deprem tehlikesinin riske dönüşmesi ve riskin gerçekleşmesi yani doğal bir olayın afet halini alması plancıları, mimarları, mühendisleri bunlardan daha da önemlisi uzman elemanlara insiyatif tanımayan yerel yöneticileri, belediye başkanlarını, politikacıları bürokratları ve tabii ki mevcudun üzerine iki kat izni daha alabilmek için

Sekil 1. Türkiye'nin deprem oluşturan aktif fayları

oy'unu rüşvet olarak kullanan seçmenlerin işidir. Suç birlikte işlenmektedir. Bunların çoğu yeterli bilgiyle donatılmadan söz ve insiyatif sahibi olabildikleri için hatalar tekrarlanıp durmaktadır.

2. Ankara'da deprem tehlikesi ve risk

Ankara kent alanı ve çevresiyle ilgili olarak yapılan analizlerde deprem riskinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir (Çetinkaya ve diğ. 1993) analiz sonuçları aşağıdaki şekilde özetlenebilir;

- Yıllık maksimum büyüklüklerin ortalama değeri Ankara için 4.49, İstanbul için 4.83, İzmir için 4.76 dır.
- En sık oluşan yıllık büyüklükler (modal maksimum) Ankara için 3.22, İstanbul için 4.09 ve İzmir için 4.58 olarak belirlenmiştir.
- 99 yıllık zaman dilimi içinde oluşabilecek maksimum deprem büyüklüğünün değeri de Ankara için 7.78, İstanbul için 7.92, İzmir için 8.07 olarak verilmektedir.

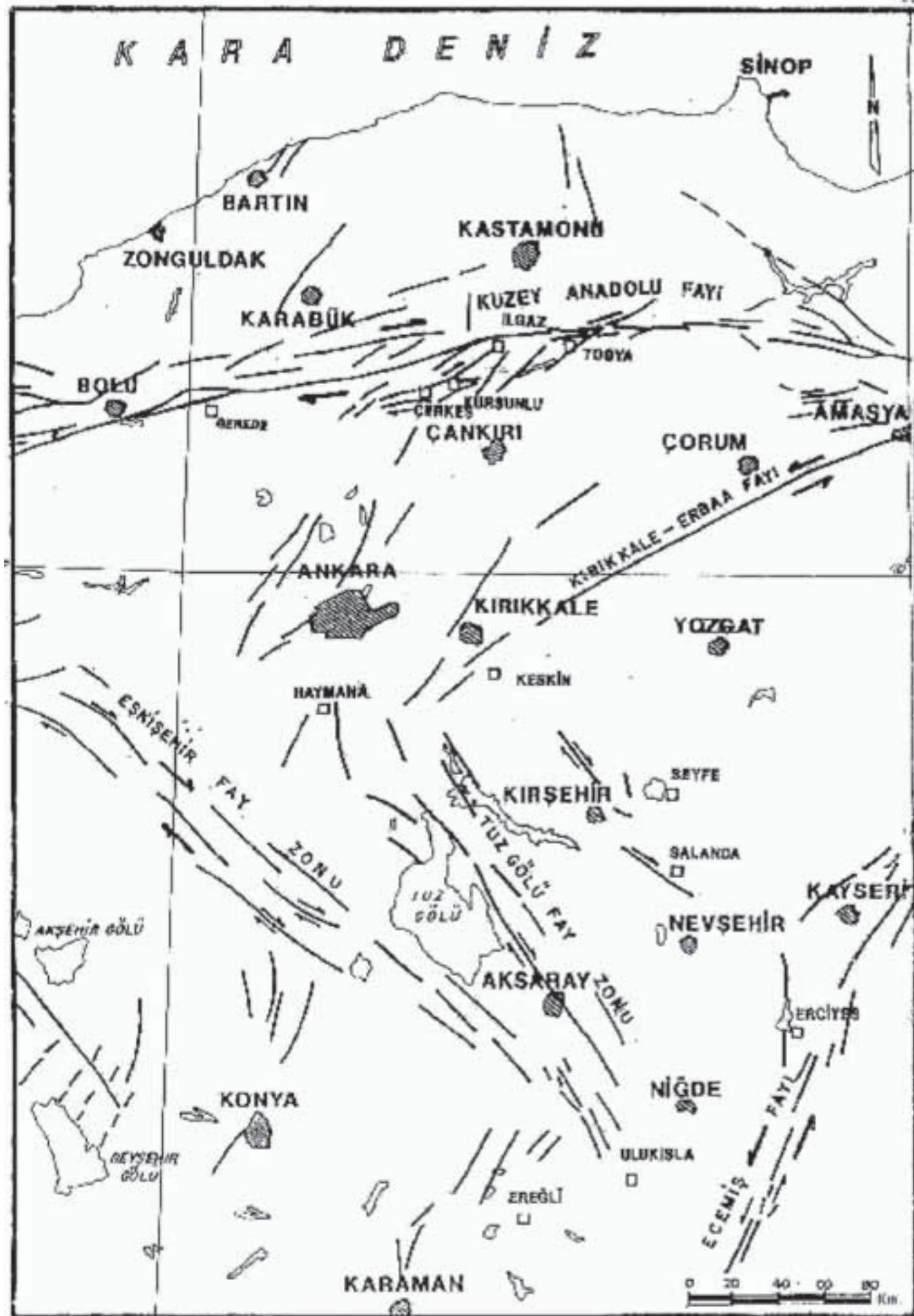
3. Son depremlerin gösterdikleri

Türkiye meydana gelen son dört deprem; 17 Ağustos 1999 İzmit-Gölcük, 12 Kasım Düzce-Kaynaşlı ve 2002 Sultanağ-Çay ve son Bingöl Depremlerinde 20 000 in üzerinde can kaybı olurken, 100 000 in üzerinde ağır hasarlı ve yıkık yapı meydana gelmiştir. Ayrıca sanayii

yapılarında da çok ciddi maddi kayıplara neden olmuştur. Son depremlerde ortaya çıkan tablo, deprem hasarlarına etkiyen faktörleri açık bir şekilde sıralayan tipik örnekleri teşkil etmektedir.

- yer seçiminin,
 - mimari projenin,
 - yapıda kullanılan malzeme seçiminin,
 - kalitesiz ve denetimsiz yapı yapmanın
- acı sonuçları sadece deprem bölgesinde yaşayan insanları değil, bütün toplumu derinden etkilemiştir.

Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de şehir-bölge planıcıları, mimarlar ve inşaat mühendisleri yapı olgusuyla doğrudan ilgili olmaları bakımından yıkıcı etkisini azaltmak için depremle ilgili konuları çok iyi bilmek ve gerekenleri yapmak zorundadırlar. Jeoloji ve fizikî mühendisliği ile sismoloji bilim dalları ise onlara gereken bilgilerin önemli bir kısmını sağlamakla yükümlüdürler. Kısaca yukarda sayılan meslek grupları ve onları istihdam eden belediyeler deprem konusunda verimli bir işbirliği yaptıkları takdirde sağlıklı sonuçlara ulaşabilirler.

Şekil 2. Ankara çevresinin aktif fayları

Depremde yapı hasarlarını etkileyen faktörler

• Yapının üzerinde bulunduğu zeminlerle ilgili faktörler

1. Zemin oturmaları
2. Sıvılaşma ve kum püskürmesi
3. Zeminin şiddetlendirme etkisi
4. Rezonans
5. Yamaç ve şevlerde stabilite bozulmaları

• Jeolojik faktörler

1. Aktif faya olan uzaklık
2. Bölgenin genel tektonik özellikleri

• Yapı-zemin bağlantısı, temel sistemi

• Üst yapıyla ilgili faktörler

1. Mimari özellikler
2. Proje
3. Malzeme seçimi
4. Yapının davranışı

Sıralanan faktörlerin etkisi, yaşanan son depremlerdeki örnekler incelendiğinde son derecede açık şekilde görülmektedir. Gölçük, Adapazarı, Kaynaşlı, Düzce ve Sultandağ-Çay ve Bingöl depremlerinde zeminden, tektonik özelliklerden ve yapıdan kaynaklanan hasarlar ve bunlara bağlı can kayıpları son derecede yüksek rakamlara ulaşmıştır.

Belirtilen faktörlerin yapılaşma açısından denetlenmesi, yer seçimi; imar planlarının yapılması, ruhsat, izin, denetim vb. tüm aşamalarda birinci derecede yetkili ve sorumlu konumunda bulunan belediyelerin görevlerini layıkıyla yapmadıkları, konuya popülist yaklaşımlarla çözüm getirmeye çalıştıkları ve sonuçta ortaya çıkan ve bu çağda Türkiye'ye hiç yakışmayan, anormal can-mal kayıplarında baş rolü oynadıkları ortada duran bir gerçektir.

2. Sonuç

- Türkiye aktif tektonik bir zon üzerinde, sürekli deprem üreten çok sayıda farklı özellikte faya sahiptir. Ne ülkenin ne de fayların yerini değiştirme şansı da yoktur. Bu gerçek akılda tutulmalıdır.
- Küçük-büyük kent alanlarının çoğu deprem etkisini artıracak, sıvılaşma potansiyeline sahip alüvyal zeminler üzerindedir. Kentlerin yerini değiştirmek de çok güç olduğuna göre, bundan böyle zemine uygun yapı tipleri geliştirilip inşa edilmelidir.
- Genel kural olarak mevcutların aksine, doğal salınım periyotları uzun olan yumuşak, gevşek, ıslak alüvyal zeminler üzerine salınım periyotları

kısa yapılar, az katlı; sıkı kaya zeminler üzerine ise salınım periyodu uzun çok katlı yapılaşmaya izin verilebilir.

- Türkiye deprem bölgeleri haritası daha gerçekçi olarak yenilenmelidir.
- Konuyla ilgili tüm kişi ve kurumlar başkalarını suçlamaktan vazgeçip, görevlerinin gereğini kabullenmeli ve sorumluluk duygusu içinde yerine getirmelidir.
- Yerleşim alanlarında öncelikle riski yüksek önemli yapılardan başlanmak üzere tüm yapı stoku belli bir plan dahilinde üniversiteler, meslek odaları, ilgili bakanlıklar ile belediyelerin potansiyelleri birleştirilerek elden geçirilmeli, inceleme, onarım-güçlendirme çalışmalarına devlet-vatandaş işbirliği içinde bir an önce başlanmalıdır.
- Belediyelerin öncülüğünde başlatılacak bir çalışma ile yerleşim alanlarında yaşayan tüm insanlar, medyanın etkin desteği de sağlanarak deprem öncesi, deprem sırası ve deprem sonrasında yapılması gerekenler konusunda aydınlatılmalıdır.
- Deprem ve yapı güvenliği konusunda uzman eleman yetersizliği açıktır. Bunu gidermek için mühendis-teknisyen-usta-kalfa-işçi vb. tüm elemanlar depremle ilgili kısa eğitim programlarından geçirilmeli, diploma, sertifika vb. belgesi olmayanın sektörde çalışmasının engellenmesi konularında belediyeler öncülük etmelidir.
- Yasa, yönetmelik, yönerge çıkarmak yetmez. Önemli olan bunların uygulanması konusunda titizlik göstermektir. Belediyeler, uzman elemanları eliyle üzerlerine düşen yükümlülükleri eksiksiz yerine getirmelidirler.
- Ankara yıkıcı deprem yaratacak aktif fay zonları ile çevrelenmiş olup, bu zonlara 80-100 km mesafededir ve adı geçen bu faylar üzerinde meydana gelecek 6.5 ve daha büyük magnitudlu depremlerden can ve mal kayıpları verecek şekilde etkilenecektir.
- Ankara kent alanının önemli bir kısmı deprem etkisini artıracak, sıvılaşma potansiyeline de sahip, alüvyal ve killi zeminlerden oluşmaktadır.

Ankara'nın deprem tehlikesini olduğundan düşük göstermek doğru bir yaklaşım değildir. Aksine İstanbul ve İzmir'e yakın tehlike ve risk altında olduğu bilinmelidir.

ANKARA’NIN DEPREMSELLİĞİ

Bülent Özmen, *Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Deprem Araştırma Dairesi, ozmen@deprem.gov.tr*

GİRİŞ

Ankara kent merkezi Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yayımlanan ve halen yürürlükte bulunan Türkiye Deprem Bölgeleri haritasında IV. derece deprem bölgesinde yer almaktadır (Gencoğlu, vd., 1996) (Şekil 1). Ankara il sınırları içindeki alanın % 8'i I. derece, % 21'i II. derece, % 32'si III.derece ve % 38'i IV.derece deprem bölgesindedir (Özmen vd, 1997). Ankara'nın büyük bir çoğunluğu % 70'i III. ve IV. derece deprem bölgesinde, geri kalan % 30'u ise I. ve II. derece deprem bölgesinde yer almaktadır.

ANKARA KENTİ VE YAKIN CİVARININ JEOLJİSİ

Sarıaslan vd., 1998'e göre Ankara kenti ve yakın civarında; Söğüt Metamorfitle (Sm), Keçikaya Kireçtaşı (Tkk), Blok (Tkb), Karakaya karışığı (Tk), Bakırköy Formasyonu (Jba), Bilecik Kireçtaşı (JKb), Soğukçam Formasyonu (JKs), Beypazarı Formasyonu (Tbe), Bozkır Formasyonu (Tbo), İç Anadolu Volkanitleri (Ti), Bozdağ Bazaltı (Tb), Gölbaşı Formasyonu (Tg) ve Alüvyon (Qa) birimlerini tanımlayarak 1/100.000 ölçekli olarak haritalamışlardır. Bu haritalardan yararlanarak ve Coğrafi Bilgi Sistemi teknolojisi kullanılarak Ankara kentinin jeoloji haritası elde dılmıştır (Özmen, 1998) (Şekil 2). Sarıaslan vd., (1998) Ankara kent merkezinde mostra veren birimleri kısaca aşağıdaki gibi tanımlamışlardır;

Söğüt Metamorfitle (Sm): Bölgede yüzeyleyen en yaşlı kaya birimi olup, metamorfik kayalardan oluşmaktadır. Söğüt metamorfitle, muskovit-kuvars şist, serisit-klorit kuvars şist, muskovit epidot kuvars şist, aktinolit-Muskovit-albit-kuvars şist, glokofan-albit şist, mermer, muskovit-klorit-kalk-kuvars şist ve bunun gibi kayalar içermektedir. Bu kayalar bölgenin en alt birimidir.

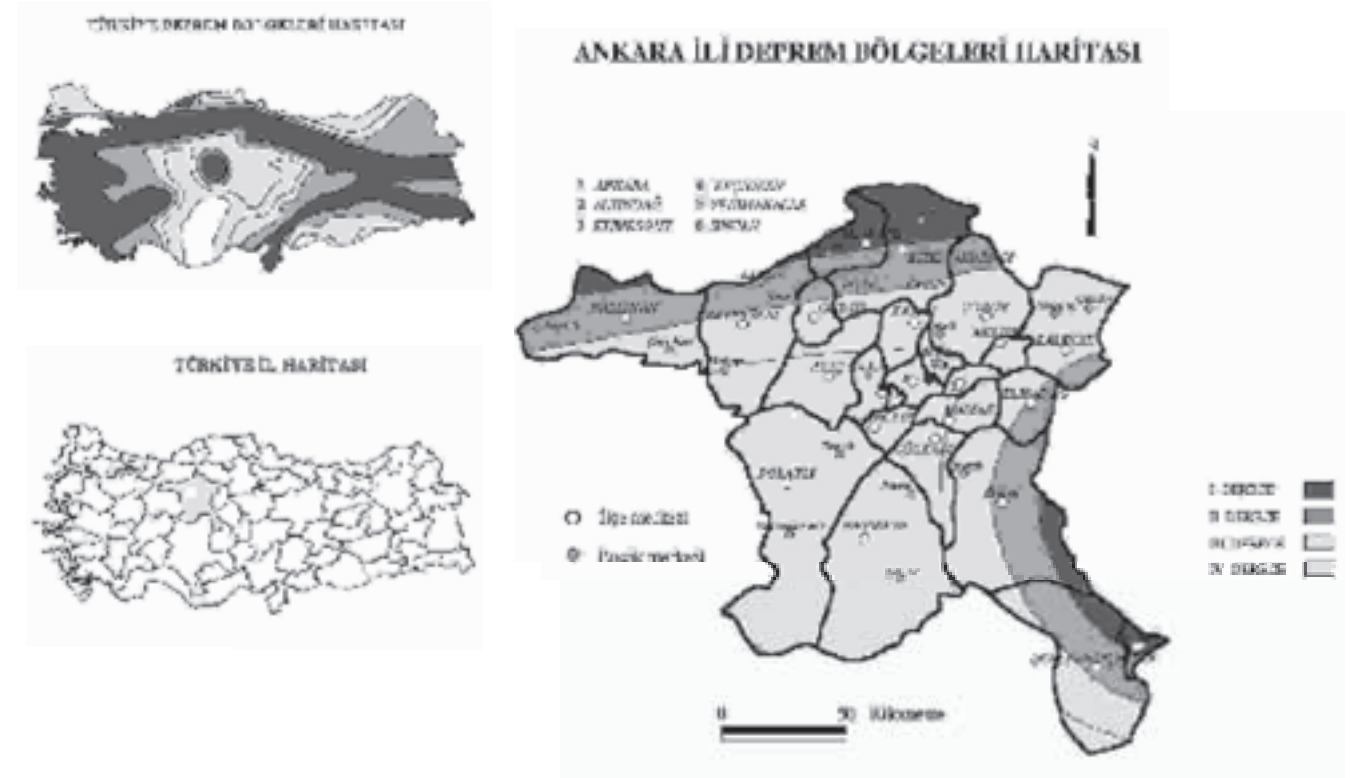
Keçikaya Kireçtaşı (Tkk): Gri, beyaz renkte, kristalize özelliktedir. Üst-Permiyen-Triyas yaştaır.

Blok (Tkb): Gri ve beyaz renkte, rekristalize, Karbonifer-Permiyen yaştaki neritik kireçtaşlarından oluşmaktadır. Bu kireçtaşları, spilitler içinde, irili ufaklı bloklar şeklinde bulunmaktadır .

Karakaya Karışığı (Tk): Bu birim, yer yer kırmızı derin deniz killeri, çört ve Pelajik çökel ara katkıları bulunduran spilitik volkanitler içinde blok görünümünde sığ deniz kökenli çeşitli irilikte kireçtaşı bloklarıyla, kalkışist, diyabaz, radyolarit bloklarından oluşmaktadır .

Bakırköy Formasyonu (Jba): Birim genellikle kumtaşından oluşmaktadır. Yer yerde kıltaşı, mıltaşı, kumlu kireçtaşı ve çakıltaşı içermektedir. Söğüt metamorfitle ve Karakaya Karışığının üzerinde uyumsuz olarak yer almaktadır.

Şekil 1: Ankara ili Deprem Bölgeleri Haritası

Bilecik Kireçtaşı (JKb): Bej, pembe, kirli beyaz renkte kireçtaşından oluşan birim, kalın ve orta katmanlı olup, yer yer de belirsiz katmanlıdır. Birimi oluşturan kireçtaşı, biyomikrit, oomikrit, pelmikrit ve mikrit tipindedir.

Bilecik Kireçtaşı (JKb): Bej, pembe, kirli beyaz renkte kireçtaşından oluşan birim, kalın ve orta katmanlı olup, yer yer de belirsiz katmanlıdır. Birimi oluşturan kireçtaşı, biyomikrit, oomikrit, pelmikrit ve mikrit tipindedir.

Soğukçam Formasyonu (JKs): Genellikle kirli beyaz, pembemsi renkte yarı pelajik kireçtaşı ile killi kireçtaşından oluşmaktadır. Yer yer çört ve volkanit ara düzeylidir.

Beypazarı Formasyonu (Tbe): Altta başlıca çakıltaşı, kıltaşı, kumtaşı, silttaşı, kömürlü kıltaşıdan oluşmaktadır. Formasyonun alt kesimleri genellikle kırmızı renktedir. Orta kesimleri ise kumtaşı, silttaşı, marn, killi kireçtaşı, marn, jips, siltli ve tüflü marn, Beypazarı dolayında trona içeriklidir. Birimin üst kesimleri ise sarımsı kireçtaşı, yer yer killi kireçtaşından ibarettir.

İç Anadolu Volkanitleri (Ti): Eosen-Pliyosen arasında oluşan volkanitler Ankara ilinde oldukça yayılım gösterirler. Volkanitler, aglomera, tuf, andezit, trakiandezit, riyolit, bazalt ve tufitten oluşmuştur.

Gölbaşı Formasyonu (Tg): Gri, boz, kırmızı renkte tutturulmamış ve az tutturulmuş çakıltaşı, kumtaşı, mıltaşı ve az çakıltaşından oluşmaktadır. Genellikle

katmansız ve yatay düzeyler sunan formasyon, Bozdağ bazaltı üzerinde açısız uyumsuz olarak yer almaktadır.

Alüvyon (Qa): Bölgede yaygın alanlar (Kazan, Çubuk) kaplayan alüvyon yüzeylemelerinin yanı sıra, Sakarya nehri ve Ankara çayı boyunca da yataklarının durumuna göre artan genişlikte alüvyon örtüleri yer almaktadır. Bunlar, yer yer çok ince kum, mil ve kil yaygılı, lamine, kırışıklı, büzülme çatlaklı taşkın ovası fasiyesinde oluşuk dışı çakıltaşı, oluşuk içi çamur topağı, teknesmi çapraz tabakalı kum, üstte düzlemsel çapraz tabakalı kum, en üstte de mikro çapraz tabakalı ve yatay ince kum, mil bulunan yatay fasiyesi görünümündedir.

ANKARA VE ÇEVRESİNDEKİ NEOTEKTONİK DÖNEME AİT FAYLAR

Neotektonik, herhangi bir bölgede meydana gelmiş olan son tektonik rejim değişikliğinden günümüze kadar geçmiş olan zaman içerisindeki tektonizmanın tümüne denir (Şengör, 1980). Koçyiğit (1991)'e göre, neotektonik olaylar, bu bölgede Geç Miyosen'den beri devam etmektedir. Neotektonik dönem, fay denetimli karasal sedimantasyon, kalkalkalin-alkalin volkanizma ve karmaşık jeolojik yapılar olmak üzere üç ana unsurla belirginlik kazanmıştır. Jeolojik yapılar genç ve yeniden etkinlik kazanmış eski yapılardan oluşur ve bunların başlıcaları kıvrımlar, küçük ve büyük açılı bindirme fayları, doğrultu atımlı faylar, normal faylar ve faylara paralel uzanımlı çizgisel çöküntülerdir.

Şekil 2: Ankara kentinin jeolojisi

Ankara bölgesinin 32° – 33° boylamları ve 39° – 41° enlemleri arasında kalan bölgenin neotektonik haritası Koçyiğit (1991) tarafından hazırlanmıştır (Şekil 3). İnceleme alanındaki jeolojik yapılar, yaşlarına göre iki ana gruba ayrılır: 1) Geç Pliyosen öncesi yaşlı yapılar ve 2) Geç Pliyosen-Kuvaterner yaşlı yapılar. Birinci grup jeolojik yapılar, KD doğrultulu, yeniden etkinlik kazanmış bindirme fayları ve bindirme faylarıyla kesilmiş tek kanatlı kıvrımlardan (monoklinlerden) oluşur. Birinci grup yapılar daha önceki çarpışma rejiminin ürünüdür ve bunlar, Geç Pliyosen öncesinde (Geç Eosen-Ponsiyen), Ankara bölgesinde, yaklaşık KB-GD doğrultulu bir sıkışma-daralma deformasyonunun etkili olduğunu gösterir. Buna karşın, başlıca KD ve KB doğrultulu normal faylar, DKD doğrultulu bindirme fayları ve kıvrımlardan oluşan ikinci grup yapılar ise, yaklaşık K-G doğrultulu bir sıkışma-daralma deformasyonunun aynı bölgede Geç Pliyosen'den beri etkin olduğunu göstermektedir. Koçyiğit (1991) birinci ve ikinci grup yapıları esas alarak, sıkışma-daralma türündeki kıta içi sürekli deformasyon doğrultusunun, neotektonik dönem sırasında, KB'dan K-G doğrultusuna değişmiş olduğu sonucuna varmıştır.

ANKARA'NIN DEPREMSELLİĞİ

Ankara'nın depremselliği Ankara il merkezini 140 km çevreleyecek şekilde çizilen bölge içine düşen, 1900-2005 yılları arasında oluşmuş ve manyitüdü M

2 olan depremlerden yararlanarak belirlenmiştir (Şekil 4). Deprem verileri Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Araştırma Dairesi tarafından hazırlanmış olan katalogdan alınmıştır. Deprem episantırlarının dağılımı incelendiği zaman bunların bir kısmının Şaroğlu vd., (1992) tarafından hazırlanan ve MTA tarafından yayınlanan Diri Fay haritası ile uyumlu olduğu bazıları ise uyumlu olmadığı görülmektedir. Özellikle Çankırı civarında bir çok deprem olmasına rağmen diri fay olmaması bu bölgede daha detaylı çalışmalar yapılarak diri fayların tesbit edilmesi gerektiğini göstermektedir. Depremlerin büyük bir çoğunluğunun Kuzey Anadolu Fay Zonu ve yakın çevresinde yer aldığı ve büyük manyitüdlü depremlerin bu bölgede olduğu görülmektedir. Diğer bir yoğunlaşmada Ankara'nın güney doğusunda Tuzgölü ve Kırşehir fayı civarındadır. Ankara bölgesinin kuzey batı ve güney batı bölgesinde oluşan depremlerin çok az sayıda olması nedeni ile bu bölgede sismik aktivitenin yok denecek kadar az olduğu söylenebilir. Orta ve Bala civarındaki deprem kümelenmeleri de 06.06.2000 ve 31.07.2005 tarihlerinde meydana gelen depremler nedeniyledir.

Tarihsel Döneme (1900 öncesi) ait Hasar Yapan Depremler

Ankara ve civarında 1900 yılı öncesinde oluşmuş tarihsel depremlere ait veriler oldukça az sayıdadır. Bu depremlere ait veriler Soysal vd., (1981)

Şekil 3: Ankara bölgesinin neotektonik haritası

tarafından yayınlanan katalogdan alınarak tarih sırasına göre aşağıda sunulmuştur (Özmen, 2000) (Şekil 5).

- 03.07.1668 günü meydana gelen depremin maksimum şiddeti VIII, episantırı 40.70K ve 31.60D dir. Bolu ve Kastamonu civarında hasara neden olmuştur.
- 28.09.1881 günü meydana gelen depremin maksimum şiddeti VIII, manyitüdü $M = 6.1$, episantırı 40.60K ve 33.60D dir. Çankırı yöresinde etkili olmuş ve 12 kişinin ölmesine neden olmuştur.
- 1883 yılında meydana gelen depremin maksimum şiddeti VI, episantırı 41.00K ve 33.70E dir. Kastamonu-Çankırı civarında hasara neden olmuştur.

Ambraseys ve Finkel (2006)'e göre tarihsel dönemde Ankara'yı etkileyen aşağıdaki depremler olmuştur.

12 Ağustos 1668 tarihinde, Beypazarı'nda ağır hasara neden olan bir deprem meydana gelmiştir.

15 Ağustos 1668 tarihinde saat 15 olduğunda Ankara'daki taş duvarları, evleri ve şehir surlarının bir kısmını, kentin yukarısındaki kaleyi yerle bir eden ve iki kişiyi öldüren ve halkta korku ve paniğe neden olan büyük bir deprem meydana gelmiştir.

17 Ağustos 1668 sürekli yersarsıntılarının olduğu bir dönemde, 16 ile 18 Ağustos arasında bir zamanda muhtemelen 17 Ağustos'u 18 Ağustos'a bağlayan gece, şiddetli bir deprem olduğu ve bunun daha önce meydana gelen ve Kuzey Anadolu'nun çok geniş bir kısmını etkileyen depremlerin tümünden daha güçlü olduğu belirtilmiştir. Ankara'daki depremin 3-4 dakika aralıklarla meydana gelen bir dizi güçlü sarsıntıdan oluştuğu ve bunun kentin yukarısındaki tepenin üzerinde bulunan kayalıkları kırdığı ve devasa taş parçalarının düştüğü belirtilmiştir. Ayrıca kentte muhtemelen sıvılaşma sonucunda yer yarılmış ve öncü

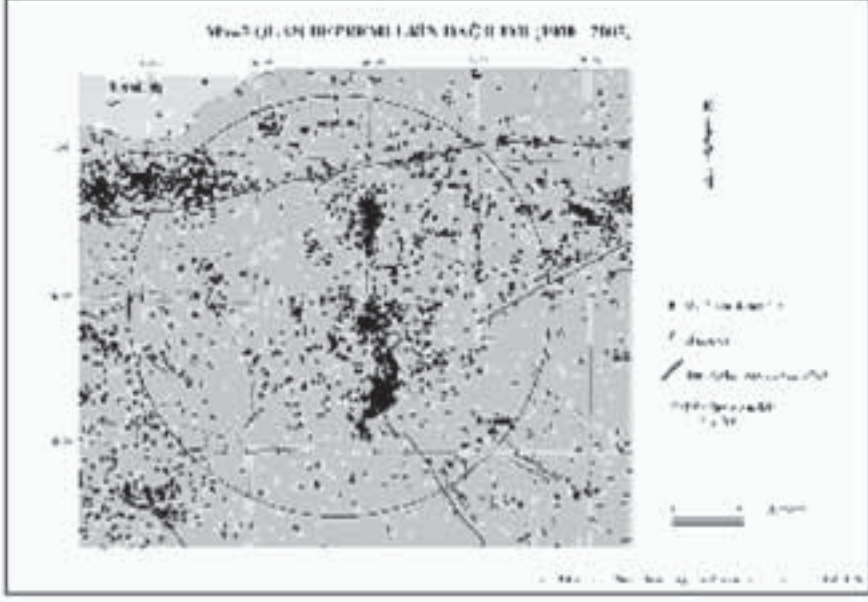
şoklarda hasar görmüş olan birçok ev harabeye dönmüştür.

Aletsel Döneme (1900 – 2006) ait Hasar Yapan Depremler

Bu bölge içinde 9 tane hasar yapan deprem meydana gelmiştir (Bkz. Şekil 5). Bu depremler ve bunlara ait bulgular tarih sırasına göre aşağıda verilmiştir.

9 Mart 1902 Çankırı Depremi: Bu deprem 9 Mart 1902 günü meydana gelmiş olup maksimum şiddeti $I_0 = IX$, manyitüdü $M_s = 5.6$, episantırı 40.65K, 33.60D dir. Ambraseys ve Finkel (1987) tarafından depremin bir çok ön ve art sarsıntıları olduğu ve deprem nedeniyle Çankırı ve çevresindeki yerleşim yerlerinde ağır hasarların oluştuğu, Çankırı

Şekil 4: Ankara'yı 140 km çevreleyecek şekilde belirlenen bölge içine düşen depremler

merkezinde 3000 evin hemen hemen tümüyle yıkıldığı, 4 kişinin öldüğü ve 100 kişinin yaralandığı belirtilmiştir. Sarsıntı Orta Anadolu'da geniş çapta algılanmıştır.

19 Nisan 1938 Kırşehir-Keskin Depremi: 19.04.1938 günü 10:59:20'de (GMT) meydana gelen maksimum şiddeti $I_0 = IX$, manyitüdü $M_s = 6.6$, episantırı 39.44 K, 33.79 D olarak saptanan bu deprem 149 kişinin ölümüne, 211 kişinin yaralanmasına ve 3860 civarında yapının yıkılmasına veya ağır hasar görmesine neden olmuştur. Depremin maksimum şiddet alanı Kırşehir'in Akpınar, Köşker kasabaları civarındadır ve deprem Kastamonu, Amasya, Sivas, Konya, Eskişehir'i de kapsayan geniş bir alanda hissedilmiştir. Bu deprem Ankara kenti içerisinde çok şiddetli hissedilmiş ve yapılarda çatlaklara ve baca yıkılmalarına neden olmuştur. Özellikle harbiye okulu hastanesi, Ekonomi Bakanlığı binası, Postahane, Anafartalardaki Belediye Hesap İşleri Müdürlüğü, iki ilkokul ve bazı otellerde önemli çatlamlar görülmüştür. Hasarın genel olarak Yenişehir tarafında daha çok olduğu gözlenmiştir (Ergünay, 1978).

26 Kasım 1943 Ladik (Samsun) Depremi: Bu deprem 26 Kasım 1943 günü 22:20:41'de (GMT) meydana gelmiş olup maksimum şiddeti $I_0 = VIII-IX$, manyitüdü $M_s = 7.2$ ve episantırı 41.05K, 33.72D dir. Pınar ve Lahn (1952)'e göre Anadolu'nun çok büyük bir kısmında hissedilen, doğu'da Taşova'dan, batıda Ilgaz'a kadar uzanan ve takriben 45000 km²'lik bir alanı kapsayan bölge içindeki kasaba ve köylerdeki evlerin %75'i (yaklaşık 40000 ev) tümüyle yıkılmış yada fazla hasar görmüştür. Sayısı tam olarak belirlenememiş olmakla birlikte 4000 kişinin öldüğü, 5000 kişinin de yaralandığı belirtilmiştir. Doğuda Destek boğazı ile batıda Kurşunlu bölgesi arasında ve 20 Aralık 1942'de oluşan fayın devamında 250 km uzunlukta

yeni bir fay sistemi meydana gelmiştir.

1 Şubat 1944 Bolu-Gerede Depremi: Bu deprem 1 Şubat 1944 günü 03:22:40'da (GMT) meydana gelmiş olup maksimum şiddeti $I_0 = X$, manyitüdü $M_s = 7.2$ ve episantırı 40.80K, 32.20D dir. Bu deprem 3958 kişinin yaralanmasına 20865 yapının tamamen yıkılmasına ve 21000 civarında yapının çeşitli hasarlar görmesine neden olmuştur. Depremin hasar alanı batıda Kocaeli, güneyde Ankara, doğuda Kastamonu ve kuzeyde Zonguldak'a kadar yayılmıştır. Bu depremden Ankara'nın kuzeyinde kalan Beypazarı, Kızılcahamam, Çamlıdere, Ayaş

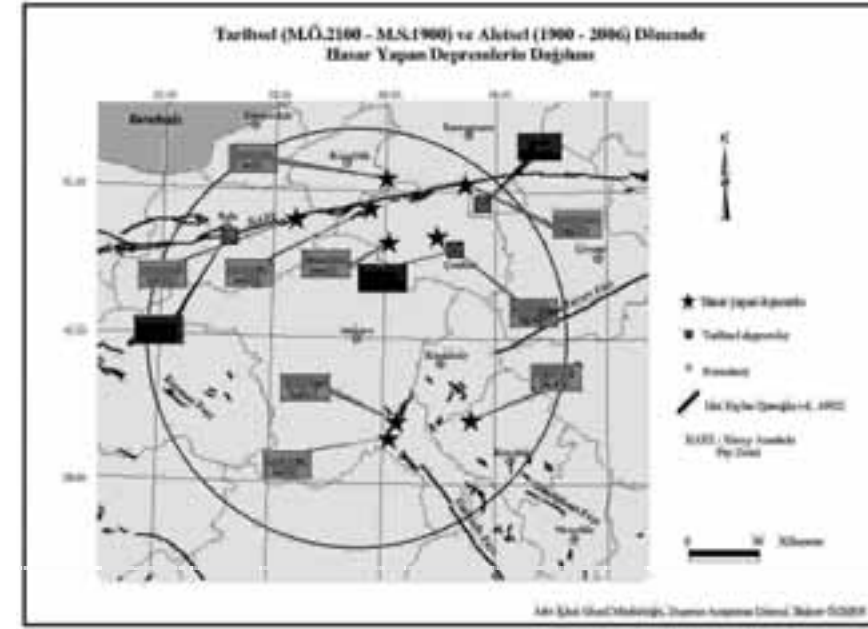
kasabaları ve bağlı köyleri önemli ölçüde hasar görmüşlerdir. Ankara ili için hasar 125 ölü, 158 yaralı, 1450 yıkık ve 2716 hasarlı yapı ve 1829 hayvan kaybı şeklinde sonuçlanmıştır. Şehir içerisinde de bazı alanlar hasar görmüş, özellikle Yenişehir'de ve Kale civarındaki eski evlerde hasar daha fazla olmuştur. Meydan Palas oteli, DDY İşletme Müdürlüğü binası, Vilayet binasında önemli çatlaklar oluşmuş ve yıkıntılar genellikle bacalar, şehir dışındaki tek katlı bağ evleri ile kerpiç binalarda görülmüştür. Şehirdeki tüm resmi ve özel yapıların duvarlarında küçük çatlaklar ve sıva dökülmeleri gözlenmiştir (Ergünay, 1978).

13 Ağustos 1951 Kurşunlu (Çankırı) Depremi: Bu deprem 13 Ağustos 1951 günü 18:33:34'de (GMT) meydana gelmiş olup maksimum şiddeti $I_0 = IX$, manyitüdü $M_s = 6.9$ ve episantırı 40.88K ve 32.87D dir. Pınar ve Lahn (1952), bu deprem nedeniyle Kurşunlu ve Ilgaz ilçe merkezleri ve köylerinin önemli derecede etkilendiğini, 50 yurttaşın yaşamını yitirdiğini, toplam olarak 8000 evin hasar gördüğünü belirtmişlerdir. Ambraseys (1988), bu deprem sırasında 60 km uzunlukta ve sağ yönlü doğrultu atımlı bir fay oluştuğunu öne sürmüştür. Fayın doğu-batı doğrultulu iki ana parçadan oluştuğu, birinin Kurşunlu'nun hemen kuzeyin'den geçtiği, diğerinin ise Afşar-Dolaşlar arasında konumlandığı belirtilmiştir.

7 Eylül 1953 Çerkeş (Çankırı) Depremi: Bu deprem 7 Eylül 1953 günü 03:59:40 da meydana gelmiş olup maksimum şiddeti $I_0 = VII$, manyitüdü $M_s = 6$ episantırı 41.09K, 33.01D dir. Bu deprem ile ilgili ayrıntılı bilgi olmamakla beraber, depremin Düzce'den İnebolu, Çorum ve Kırşehir'e kadar algılandığı belirtilmiştir. Fay oluşumu konusunda bir bilgi yoktur (Eyidoğan, vd., 1991).

21 Nisan 1983 Köşker Depremi: Bu deprem 21.04.1983 günü meydana gelmiş olup $M_b = 4.8$, $M_s = 4.1$ dir. Episantırı 39.31N ve 33.06E dir. Üç

Şekil 5: Ankara ve civarında tarihsel ve aletsel dönemde meydana gelen hasar yapıcı depremler

köyde hasar yapmıştır.

06 Haziran 2006 Dodurga Depremi: Bu deprem 06.06.2000 günü yerel saatle 05:42 de meydana gelmiş olup büyüklüğü $M_d = 6.1$ ve derinliği 10 km dir. Episantırı 40.69N ve 32.99E dir.

31 Temmuz 2005 Bala-Ankara Depremi: Bu deprem 31.07.2005 günü yerel saatle 00:45 te meydana gelmiş olup büyüklüğü $M_d = 4.9$ ve derinliği 8.9 km dir. Episantırı 39.42N ve 33.12E dir.

SONUÇLAR

Ankara, geçmiş yıllardaki kayıtlara göre yıkıcı depremlerin merkezi olmamıştır. Fakat, 100-110 km kuzeyinde bulunan Kuzey Anadolu Fayı üzerinde meydana gelen Bolu-Gerede (1944) ve 100 km güney doğusunda bulunan Akpınar Fayı (Parejas ve Pamir, 1939) üzerinde meydana gelen Kırşehir (1938) depremlerinden ve tarihsel dönemde 1668 yılları içinde meydana gelen depremlerden önemli ölçüde etkilenmiştir. O yıllara göre her geçen yıl biraz daha büyüyen ve genişleyen Ankara'nın olası bir depremden daha fazla etkileneceği gayet açıktır.

Ankara kenti zemin özellikleri açısından; zayıf zeminler (alüvyon), orta zayıf zeminler (Gölbaşı formasyonu) ve sağlam zeminler (Söğüt Metamorfileri, Karakaya karışığı) olarak üç gruba ayrılabilir. Kentin yoğun yerleşme bölgelerinin büyük çoğunluğunun ise zayıf ve orta sağlam zeminler üzerinde kurulduğu bilinen bir gerçektir. Deprem sonucu oluşan ivme değerlerini büyütme ve depreme daha uzun süre devam etme özelliği kazandıran bu tip zeminlerde; zemin özellikleri ve inşaat teknikleri dikkate alınmadan yapılmış olan yapıların büyük bir risk altında olduğu söylenebilir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Ambraseys, N.N., Finkel, C.F., 2006, Türkiye'de ve Komşu Bölgelerde Sismik Etkinlikler Bir Tarihsel İnceleme (1500-1800), TÜBİTAK Akademik Dizi, 252s.

Ambraseys, N.N., Finkel, C., 1987, Seismicity of Turkey and Neighbouring Regions, 1899-1915, Annales Geophysicale, B, 701-726.

Ambraseys, N.N., 1988, Engineering Seismology, Earthquake Engineering and Structural Dynamics, Special Issue, 105s.

Ergünay, O., 1978, Sismik Tehlike Açısından Ankara'ya Genel Bir Bakış, Yerbilimleri Açısından Ankara'nın Sorunları Simpozyumu, 12-14 Aralık, Türkiye Jeoloji Kurumu, 88-94.

Eyidoğan, H., Güçlü, U., Utku, Z., Değirmenci, E., 1991, Türkiye Büyük Depremleri Makro-Sismik Rehberi (1900-1988), İstanbul Üniversitesi Maden Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü.

Gencoğlu, S., Özmen, B., Güler, H., 1996, Yerleşim Birimleri ve Deprem., Türkiye Deprem Vakfı, 80s

Koçyiğit, A., 1991, Changing Stress Orientation in Progressive Intracontinental Deformation as Indicated by the Neotectonics of the Ankara Region (NW Central Anatolia), TPJD Bülteni, C.3 / I, 43-55.

Özmen, B., Nurlu, M., Güler, H., 1997, Coğrafi Bilgi Sistemi ile Deprem Bölgelerinin İncelenmesi, T.C. Bayındırlık Ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü, 89 s.

Özmen, B., 1998, Türkiye'nin Deprem Tehlikesi Işığında Ankara'nın Depremelliğinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Ana Bilim Dalı, 115s.

Özmen, B., 2000, Türkiye ve Çevresinin Tarihsel Deprem Kataloğunun Bölgesel Düzenlemesi, TDV/KT 014-59, Türkiye Deprem Vakfı, Aralık, İstanbul.

Parejas, E., Pamir, H.N., 1939, 19.04.1938 Orta Anadolu yerdepremi, İst. Uni. Fen Fak. Mec., B., IV, 3/4.

Pınar, N., Lahn, E., 1952, Türkiye Depremleri İzahlı Kataloğu, Bayındırlık Bakanlığı, Yapı ve İmar İşleri Reisliği, Ankara, No:6, 153s

Sarıaslan, M.M., Yudakul, M.E., Osmancelebioğlu, R., Basa, F., Erkal, T., Keçer, M., Şentürk, K., Mutlu, G., Aktimur, H.T., 1998, Ankara İlinin Çevre Jeolojisi ve Doğal Kaynakları, Rapor No : 10069, Jeoloji Etüdleri Dairesi, MTA.

Soysal, H., Sipahioğlu, S., Kolçak, D., Altınok, Y., 1981, Türkiye ve Çevresinin Tarihsel Deprem Kataloğu, TÜBİTAK Poje No: TBAG 341, 124s.

Şaroğlu, F., Emre, Ö., Boray, A., 1992, Türkiye Diri Fay Haritası, Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü (MTA).

Şengör, A.M.C., 1980, Türkiye'nin Neotektoniğinin Esasları, Türkiye Jeoloji Kurumu, 40s.

'GAZİ' HAVAGAZI FABRİKASI KÜLTÜR MERKEZİ

ATİNA / YUNANİSTAN

AKROPOLİS'in yanında TEKNOPOLİS yaratma

HEDEFİMİZ, UFKUMUZ, UMUDUMUZ AVRUPA'DAKİ EN YAKIN KOMŞUDAN BİR KORUMA VE DÖNÜŞÜM ÖRNEĞİ

M. Nuri Arkoğlu

13 Haziran 2006 günü, mesai saatinden sonra Ankara BK Belediyesi Yıkım Ekiplerinin akşamüstü başlattıkları, gece ve daha sonraki günlerde de başarı ile sürdürdükleri operasyon ile Cumhuriyet'in özgün sanayi tesisi öncülerinden Maltepe Havagazı Fabrikası yerle yeksan edildi.

Kimilerine göre OH oldu. İyi oldu. Bir hurda yığını, hem de şehrin göbeğindeki hurda yığını, kaldırıldı. Belediyemizin, inşaatçılarımızın, belki de mimarlarımızın önü, ufku açıldı. Gelsin yeni çağdaş şaheserlerimiz. İş Merkezlerimiz, Alışveriş Merkezlerimiz, Mall'larımız...

ICOMOS 2006 YILINI 'SANAYİ MİRASI YILI' OLARAK TANIMLAMIS, İLAN ETMİŞ

O da ne ki?.. Kime ne?..

Benim anlatmak istediğim Komşu' daki benzer bir tesisin başına gelenler. Hikaye bizimkine benziyor !...

Osmanlıdan Balkan Savaşlarının ardından bağımsızlığını kazandıktan otuz sene sonra 1857 yılında Yunanistan Kralı OTTO, sarayın ve Atina şehrinin aydınlatılması amacı ile Fransızlara bir gaz fabrikası yaptırılmasını emir buyurur. Avrupa'da endüstri devrimi rüzgarının oldukça şiddetli olduğu bu dönemde gaz fabrikası "GAZİ"nin şehrin merkezi bir yerinde, 1883 yılında KLEANTHES ve SCHAUBERT tarafından yapılan şehir planında kraliyet sarayı parseline nerede ise komşu bir konumda yeri ayrılır. Bundan sonra 'GAZİ' nin inşaatı ve işletmesi dört safha geçirir:

A (1862-1887) İlk kazanlar, ocaklar, fırınlar, ilk baca ve makineler ve fabrika müdürü konutu inşaatı.

B (1887-1920) Artan ve yaygınlaşan gaz ihtiyacı ile yeni kazanlar, fırınlar, ikinci baca. İşçiler için tesisler. 1896 Atina Olimpiyat Oyunları nedeni ile artan önem ve sahip değişimi.

C (1920-1952) Gelişmiş Alman teknolojisinin devreye girmesi ve kamulaştırma. Üçüncü bacanın yeni ilavelerle inşaatı.

D (1952-1984) 60'larda şehirdeki yenilemelerle birlikte eski teknoloji yavaş yavaş terk edilmeye başlar, 1983'te kömürden gaz üretimi terk edilerek nafta teknolojisine geçilir ve tesis Yunanistan rafineri ağına bağlanır. Gaz Fabrikası da bir yıl sonra tamamen kapatılır.

Fakat fabrika ile ilgili gelişmeler bundan sonra mutlu sona doğru ilerler.

1999 yılında mimar ALKİS PREMİS sorumluluğunda bir teknoloji parkı ve sanat müzesine dönüştürülen gaz fabrikası ünlü Yunan besteci MANOS HACIDAKİS'e ithaf edilir. Teknoloji parkı (TEKNOPOLİS) Atina'nın merkezinde AKROPOL'e yakın bir konumda, 30 000 m² büyüklüğünde bir alanı kaplamaktadır. Böylelikle gaz fabrikası özgün mimarisi ile bir sanat fabrikasına dönüştürülmekte, Avrupa'nın en ilginç ve en özgün canlı endüstri ve sanat müzesini oluşturmaktadır.

Etimolojik olarak "gaz" kelimesi eski Almanca'dan RUH ve AKIL anlamındaki "galist", "geist" kelimesinden gelmekte imiş.

Fabrikanın sekiz binası Yunan edebiyatının sekiz şairine; ANDREAS EMPİRİKOS (D1 Binası), ANGELOS SİKELİANOS (D4), YANNİS RİTSOS (R/S 9,84 ve Anfi.), KOSTİS PALAMAS (D 10), TAKİS PAPATSONİS (D6), KONSTANTİNOS KAVAFİS (D7), KOSTAS VARNALİS'e (A8) ithaf edilmiştir.

TEKNOPOLİS'in sembolü, NİKOS-GİORGOS PAPOUTSİDİS'in dünyanın zeytin dalları ile kucaklandığı, insanlık onuru ve başın dünyaya egemenliğini çağrıştıran "Milenyum Küresi" adlı yapıtıdır. Bu yapıt da 'GAZİ'deki büyük avluda yerini almıştır.

Atina ile ilgili turizm broşürlerinde ve yayınlarında tarihi bina ve yerleşmelerle birlikte hep 'GAZİ'den bahsediliyor. 'GAZİ'deki sanat etkinliklerinin programları veriliyor. Atina 'GAZİ'yi benimsemiş, içselleştirmiş, emekli olup yok olmasına müsaade etmemiş. Bu 19. yüzyıl fabrikasına AKROPOL'ün yakınında yepyeni bir işlevle görev vermiş. Geçmişten geleceğe bir uzantı daha yapmış. Tarihine ve anılarına sahip çıkmış. Az buz değil, bir zamanlar 'GAZİ', onun sokaklarını, evlerini aydınlatmış, yemeğini pişirmiş, evini ısıtmış.

Bu oluşumda Atina BK belediye başkanının yerini ve katkısını bilmiyorum, bulamadım. Ama bir katkısı var ise 'GAZİ'ye yeniden hayat verilmesi, dönüştürülmesi yönündedir diye düşünüyorum.

Atina şehri ile ilgili karar verenlerin, hazır mitolojilerinde de varken turist çekmek için içinde restoranlar ve temaşa salonları olan dev ZEUS, ATENA veya KYKLOPS heykelleri yapmayıp da gaz fabrikası hurdalarıyla uğraşmaları da herhalde kendilerinin hayal gücü kısırlığından ve cimriliğinden olmalıdır!...

"Ufuklarını genişletmeleri için onlara yurtdışı gezileri yapmalarını tavsiye etmeli!..."

Bize edildiği gibi.

**ATİNA TEKNOPOLİS'İNDEN ETKİNLİK HABERLERİ: AB'NİN YENİ SINIRLARI
AB'NİN YENİ ÜYELERİNE
HOŞ GELDİNİZ FESTİVALİ**

<http://www.cityofathens.gr/portal/site/AthensPortalEN/menuitem.c0b12dd881b8c6f38111b84b2d4a76e3/?vgnnextoid=50c84209516d0010VgnVCM100000d2a4673eRCRD>

teknik bilgiler

MİMARİ PROJE MÜELLİFİ SİCİL DURUM BELGESİ

3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliğinin 57. maddesi 5. bendi; "Proje müellifi mimarlar ve mühendislerin, 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimari Odaları Birliği uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırıp her yıl için yenilemeleri gerekmektedir. İdare, Kanuna aykırı uygulama nedeniyle süreli olarak hakları kısıtlanan proje müelliflerinin bu durumunu denetlemek üzere ilgili meslek odasınca düzenlenen, meslek adamlarının o andaki sicil durumunu gösterir, işin adı yazılı belgeyi her proje için ister. Haklarında kısıtlama bulunan meslek adamlarına ait projeler onaylanmaz. İdare, projeleri incelerken 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygunluğu da gözetir." Şeklinde düzenlenmiştir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 26.02.2002 tarihli ve 3651-327 sayılı Genelgesinde de belirtildiği gibi; T.S. 8737 Yapı Ruhsatı Formu, 24 Ekim 2001 tarih ve 24563 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İçişleri Bakanlığı'nın 81164 Sayılı Tebliği ile 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren kullanılmak üzere, T.S. 10970 Yapı Kullanma İzin Belgesi Formu ise 6 Eylül 2001 tarih ve 24515 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İçişleri Bakanlığının 81028 Sayılı Tebliği ile 6 Ekim 2001 tarihinden itibaren kullanılmak üzere mecburi hale getirilmiştir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 08.07.2002 tarihli ve 13946 Sayılı Genelgesinde de belirtildiği gibi; Yapı Ruhsatı Formunun 37., 77., 83. Yapı Kullanma İzin Belgesi Formunun 40., 84., 94. numaralı bölümleri Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesine konu iş için uzmanlık konusuna uygun olarak, mimar veya mühendis meslek adamlarının adı, soyadı, oda sicil numarası, büro tescil numarası, sigorta, vergi (kuruluş ise kuruluşun) numarası, uzmanlık konusuna uygun fenni mesuliyet üstleniyor ise sorumluluğunu üstlendiği işler ile yeni işin toplam m²'leri, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 42., 6235 Sayılı Kanun'un 38. maddelerinde belirtilen mesleğini icra etmesine bir engelin bulunup bulunmadığını belirten üyesi olduğu meslek odasınca düzenlenen "Sicil Durum Belgesi"nin numarası yazılacaktır. Aynı Genelgede Türk Mühendis ve Mimari Odaları Birliğine bağlı meslek odalarınca bu belgenin düzenlenmesi aşamasında, sadece yapı projelerinin vizelenmesi veya mesleki denetim yapılmaması, vize ve mesleki denetim işlemlerine ilişkin harç veya bedel alınmaması gibi nedenler öne sürülerek Sicil Durum Belgesi Düzenlenmemesi mevzuata aykırı olup, bu doğrultuda işlem yapanlar ve ısrar edenler hakkında 6235 Sayılı Yasa uyarınca işlem yapılacağı belirtilmiştir. Ayrıca Yapı Ruhsatı ve Yapı

Kullanma İzin Belgelerinin birer örneğinin İdarelerce ilgili meslek odalarına gönderilmesi zorunluluğu olup, meslek odalarınca üyelerinin sicilleri, ruhsattaki bilgiler, ilgili İdarelerce düzenlenen iş bitirme belgeleri ve raporlarda dikkate alınarak tutulmak zorundadır. Bu husus onaylı Yapı Ruhsatı Formu ve Yapı Kullanma İzin Belgesinde açıklanmaktadır.

İlgili İdarelerce, projelerin incelenmesi, Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgelerinin onaylanması aşamasında, 08.07.2002 tarihli Genelgede belirtildiği üzere, ilgili meslek odasınca o iş için sicil durum belgesi istenmemesi, sicil durum belgesinin tarih ve sayısının Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesinin ilgili bölümüne yazılmaması ve onaylanan Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgelerinin bir örneğinin ilgili meslek odalarına gönderilmemesi, kamu yararı ve kamu hizmetine aykırılıklara neden olmakta, kamu hizmetinin yetkili mimar, mühendisler tarafından yerine getirilmesi hususunda sorunlara yol açmaktadır. Düzenlenen sicil durum belgesi ile ilgili İdareler Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgelerinde yer alan ihtisas ayrımını, meslek adamlarının mesleğini icra etmesine engel bir durumun olup olmadığını, fenni mesuliyetler için Tıp İmar Yönetmeliğinin 58.maddesinde açıklanan m² sınırlarının içinde kalıp kalmadığı hususlarında, kamu denetimini ve kamu görevini yerine getirmektedir. Ayrıca ilgili İdarelerce düzenlenen Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgelerinin birer örneğinin ilgili meslek odasına gönderilmesi zorunluluğu ile, meslek odaları kendilerini ilgilendiren form ve belgelerle kendilerince düzenlenen sicil durum belgelerini karşılaştırarak ilgili İdareleri uyacakları gibi, uzmanlık ayırımına uyulmaksızın İdareleri yanıltan meslek adamları hakkında 6235 Sayılı TMMOB Kanunu kapsamında gerekli cezai işlemlerin yapılmasını sağlamakla da görevlidir. Bunun yanı sıra 3458 Sayılı Kanun uyarınca mesleği icra etme yetkisi olmadan, usulsüz olarak mimarlık ve mühendislik hizmetlerini yerine getirmek isteyenlerin de engellenmesini sağlamış olacaktır. Mimarlık ve Mühendislik hizmetleri sadece İl ve Belediye sınırları ile sınırlı olarak yapılmadığından, Belediyelerin ve Valiliklerin böyle bir görevi üstlenmesi de mümkün değildir.

T.S. 8737 sayılı Yapı Ruhsat Formu ve T.S. 10970 sayılı Yapı Kullanma İzin Belgesi doğru ve usulüne uygun olarak düzenlenmek zorunda olup, Belediyelerin ve Valiliklerin yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi düzenleme koşullarına ilişkin herhangi bir görevi bulunmamaktadır.

01.03.2006 ve 31.03.2006 tarihleri arasında yapılan ve halen devam etmekte olan inceleme ve tarama çalışmaları neticesinde tespit edilen, mimari projelerine **Mimari Proje Müellifi Sicil Durum Belgesi** almamış Üyelerimize yapılan çağrı yapılmış, aşağıda sayısal dökümü verilen mimari projeler Şubemize mesleki denetime getirilmiştir.

YAZI GÖNDERİLEN ÜYE SAYISI: **79**

ADRESTE BULUNAMAYAN ÜYE SAYISI: **5**

PROJE GETİREN ÜYE SAYISI: **31**

PROJE GETİRMEYEN ÜYE SAYISI: **43**

TESPİT EDİLEN PROJE SAYISI: **269**

GELEN PROJE SAYISI: **65**

çocuk ve mimarlık

KENTLİ OLMAK

Başkent Çankaya Spor Kulübü Yönetim Kurulu

Başkent Çankaya Spor Kulübü geçen yıl kurulmuş, yüzme, jimnastik ve modern pentatlon dallarındaki faaliyetleri ile Ankara spor camiasında önemli bir yere sahiptir. Kısa süren geçmişine karşın sıra dışı eğitim anlayışı, bu anlayışa uygun yönetim ve teknik kadrosu ile Ankara'daki diğer tüm kulüplerden farklı bir çizgisi ve konumlanışı vardır.

Tüm çabaların odağına sporcularının eğitimi oturtulmuş, sadece sportif anlamda değil akademik, sanatsal ve kültürel anlamda eğitim bir bütün olarak yürütülmeye çalışılmıştır. Bir birey olarak yaşamlarını sürdürdükleri kent ve kent yaşamı hakkında doğru kavrayışlara sahip olmalarına yönelik çalışmalar da bu anlayışın bir sonucu olarak gündeme gelmiş ve Mimarlar Odası Ankara Şube yönetimi bu konudaki talebimizi olumlu karşılamıştır.

Oda yönetiminin 7 Temmuz 2006 tarihinde Başkent Çankaya Spor Kulübünün Bahçelievler semtindeki tesisinde gerçekleştirdiği "Kent ve Yaşam" konulu çalışma sporcularımızın eğitim seviyeleri açısından önemli sonuçlar ortaya koymuştur.

Bunlardan en önemlisi, sporcularımızın bilinçlerinde bir "kent" kavrayışının olmadığına anlaşılmıştır. Bir yaşam alanı olarak "kent" kavramı olmadığı gibi, içinde yaşadıkları, bir parçası oldukları kentin tarihi, gelişimi,

sorunları ve çözüm şekilleri, böyle bir kentte yaşıyor olmanın getirdiği avantajlar vb. fikirlerinin de yetersiz olduğu görülmüştür.

Şüphesiz böyle bir sonucun ortaya çıkmasında bireysel, kurumsal ve yönetsel düzeyde pek çok sorumlu bulmak mümkündür. Bireyin kendi yaşam alanından bu kadar kopuk olmasının, ona bu kadar yabancılaşmış olmasının temel sorumluluğu her şeyden önce ülke ve kent yöneticilerine aittir. Bunun yanı sıra eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programlarının mantığı ve düzeyinin yarattığı etkiler de unutulmamalıdır.

Bu noktada kitle örgütlerinin eğitsel işlevleri çok önem kazanmaktadır. Nitekim, Mimarlar Odası Ankara Şube yönetimi düzenlediği bu çalışma ile, geleceğimizi simgeleyen çocuklarımızın eğitimleri konusunda ilk aşamayı gerçekleştirmiştir. Şimdi oda yönetiminden bu çalışmanın devamını beklemek kaçınılmaz olmuştur. Bizlere belirlenen eksikliğin nasıl giderileceğine dair programlar sunmasını, çağdaş bir kent ve kent insanı hakkında sağlıklı fikirler oluşmasını sağlamaya yönelik yol göstermesini beklemek hakkımızdır sanıyoruz. Bize ayırdıkları zaman ve verdikleri emek için Başkent Çankaya Spor Kulübü ve Kanguru Çocuk Kulübü olarak Mimarlar Odası Ankara Şubesi'ne teşekkür ediyoruz.

Olca Ünüsayın

Mimarlar Odası Ankara Şube çatısı altında tanıştığım, bu çatı altında kendisi ile zamanı paylaşmaktan mutluluk duyduğum, 3. ve 5. katta, arka bahçede, kapı önünde, onlarca anı biriktirdiğimiz dost insan, can insan, yerine göre abla, yerine göre hoca, yerine göre arkadaş, yerine göre sırdaş Sevgili Olca Ünüsayın, hakkında ne söylesem, ne yazsam biliyorum ki bir şeyler eksik kalacak ..

Doğruyu teşhis etmek, iyi bir dinleyici olmak, işini severek yapmak, kızgınlıktan uzak durmak, bilmediğini sormak, ideallerinin arkasında durmak, yumuşak konuşmak, sorumluluk duymak, başarı karşısında adil olmak,...

Mesleğine, meslektaşına, tüm oda çalışanlarına, emeğe, yani insana sonsuz saygı ve sevgisi,

İnanılmaz bir ODA sevdalısı, Şubemizin yaptığı, her sergi, söyleşi, panel, konferans, toplantı, gezi, etkinliklerine, adeta kanat takıp koşarak gelen, bilgilenmekten sonsuz mutlu olan,

"Öğrenmenin yaşı olmadığı" sözünü bize miras bırakan,

"Erteleme" kelimesini sözlüğünden çıkarmış, aynı günde, önce resim kursu, ardından Şube'de bir etkinlik veya ÇOCUK VE MİMARLIK toplantısı, oradan da konserine gidip, bizi hayrete düşüren, yaşam sevinci ile dopdolu.

Kah, okulda çocuklarla, kah UIA'da, kah Altındağ'da sokak çocuklarıyla, birlikişilikte, soruşturma kurulunda, her etkinlikte imzası olan.

"Arkadaş" kelimesinin, arka çıkmak, yanında olmak, kollamak, korumak olduğunu belleklerimize yazan, varlığı ile bize güç veren, huzur veren

Herbirimiz seni çok sevdik.
Ve

Çok değerli meslektaşlarımız ve sevenlerinin katıldığı, benim bildiğim kadarı ile Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nde ilk defa olan, sıcak ve anlamlı bir veda töreni ile son yolculuğuna uğurladığımız, canım hocam,

"Madem toplandınız da, niye bana haber vermedin?" dediğini duyar gibi oldum 26 Ağustos Cumartesi günü saat 16:00'da, o çok sevdiğin ODA'nın önünde, yakalarımızda resmin, ellerimizde kırmızı karanfille.

İŞIK MAVİSİ GÖZLÜYDÜ,
"AĞAÇLAR AYAKTA ÖLÜR(!!)DÜ,
BİZİM ÇINAR AĞACIMIZDI
VE
YOKLUĞUNA ALIŞMAK ÇOK
ZORDU...

Semra Sanitürk

bilinmeyen ankara ...

Bilinmeyen Ankara başlığı altında her ay bu sayfalarda bir yapı tanıtıyoruz. Bu yapıların ortak özelliği birçok kişi tarafından bilinmiyor, tanınmıyor olmaları, yaşadığımız şehrin sahip olduğu, ama varlığının bile farkında olmadığımız, işlevleri veya konumları yüzünden içlerine girip çıkamadığımız, yayınlarda rastlamadığımız, mimarlık derslerinde okutulmayan, ama mimari açıdan bilinmeyi hakeden yapılar bunlar...

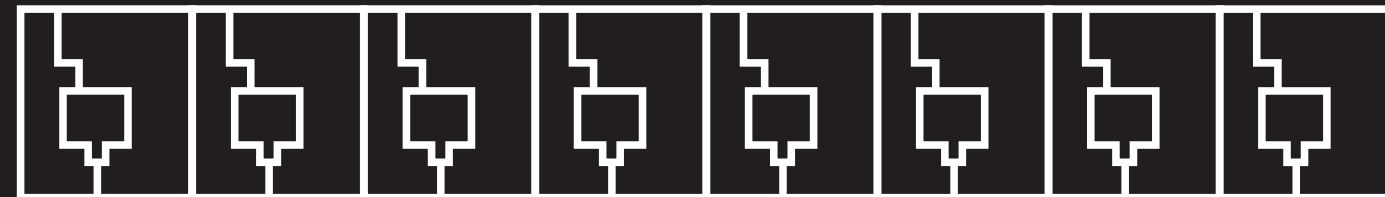
96'LAR APARTMANI

Elvan Altan Eğut, Bülge İmamoğlu

1956 yılında SSK çalışanları tarafından kurulan ve daha sonra Hizmet Yapı Kooperatifi adıyla ordudan emekli bir grup subaya devredilen kooperatif tarafından İncesu Mahallesi'nde İmrahor Bulvarı üzerinde inşa ettirilen apartman bloğu, bu yıllarda yeni mezun genç bir mimar olan Mehmet Arman Güran tarafından tasarlanmıştır.

Doğu-batı aksında uzanan 11 katlı prizmatik tek bir kütle olarak şekillenen yapıda 8 ayrı giriş ve merdiven kovası ile ulaşılan ve bloğa ismini veren 96 birim yer almaktadır. 96'lar Apartmanı, tek katlı, iki katlı, asma katlı ve üç katlı olmak üzere 4 tip daireye sahiptir. Bu tipler aynı zamanda farklı yaşam biçimleri sürdüren ailelerin değişen ihtiyaçlarına yönelik olarak planda da farklılaşır.

Bloğun altı sokak boyunca uzanması, sokak ortasında boş alanların oluşmasını engeller. Aynı zamanda ayrılan bu alanlar, sokak ortasında inşa edilmiştir. Sokak ortasında inşa edilen yapıların sokak ortasında tasarlanması da mimarlık tarihinde nadir görülen bir uygulamadır. Bu yapılar, sokak ortasında inşa edilerek, sokak ortasında yaşamı destekler. Sokak ortasında yaşamı destekler. Sokak ortasında yaşamı destekler.

otopark olarak kullanılan alanda planlanmış olan dükkanlar ile yine ortak toplanma alanı içeren ve ana kütleyle bir köprü ile bağlanan üç katlı silindirik yapı ise hiç inşa edilmemiştir. Benzer şekilde güney cephesi için düşünülmüş olan beton güneş kırıcılar da gerçekleştirilmemiştir. Bina özgün tasarımıyla yer alan elemanları da göz önüne alınarak değerlendirildiğinde, uluslararası ölçekte İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaygınlık kazanmış olan ve özellikle ünlü Fransız mimar Le Corbusier'in ürünleri ile örneklenen konut bloğu tasarım anlayışını tutarlı bir şekilde ülkemize taşıyan ender yapılardandır.

DÜZELTME

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülten'in 41. sayısında "Bilinmeyen Ankara" sayfasında yer alan "Mebusevleri Yerleşimi / İller Kooperatifi" başlıklı yazı "derleyen" notu yer almadan adımla ve "Gülşah Karataş Alimoğulları'nın Yard. Doç. Dr. Nuray Bayraktar danışmanlığında gerçekleştirdiği 'Bir Konut Elde Etme Yöntemi Olarak Konut Kooperatifleri ve Ankara'da 1923-1981 Arası Konut Kooperatifi Uygulamaları' başlıklı tezinden aktarılmıştır" dip notu ile yayınlanmıştır. Oysa söz konusu yazıdaki tüm bilgiler tarafımdan adı geçen tez ile birlikte Mimarlar Odası Yarışmalar Dizini esas alınarak Mimarlık Dergilerinin taranması sonucu oluşturulmuştur. Ancak, ilgili Mimarlık Dergileri ;

- Mimarlık 1948, S. 02, s.6-7
- Mimarlık 1948, S. 04, s.9-11

dip not kaynakça olarak yazıda yer almamıştır.

Dizgi hatası nedeniyle ortaya çıktığını düşündüğüm bu durum bu "düzeltme" yazısı ile bilgilerinize sunulmaktadır.

Yard. Doç.Dr. Nuray Bayraktar

BASIN AÇIKLAMALARI

“ANKARA”NIN İÇİNİ BOŞALTIYORLAR

Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Sayın Ali Babacan'ın Merkez Bankasının, Ziraat Bankası, SPK ve BDDK ile birlikte İstanbul'a taşınacağını belirten açıklaması ile birlikte, Başkent Ankara'nın Türkiye içerisindeki yeni konumu ve bu konumun mekansallaşması netlik kazandı: Bu görüşe göre, salt ekonomik açıdan değil, siyasi açıdan da başkent Ankara'nın içinin boşaltılması öngörülmektedir.

Bilindiği gibi, Ankara kenti 27 Aralık 1919 günü Mustafa Kemal'in kente gelişi ile Cumhuriyet'in başkenti olma yolunda ilk adımını atmış ve Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde devrim karargahı olmuştur. 13 Ekim 1923 tarihinde ise yeni kurulan Cumhuriyet'in başkenti ilan edilmiştir. Cumhuriyet'in kuruluşu ile birlikte, ülkenin kalkınmasına model olacak Başkent'in inşası için, Anadolu'ya eşit mesafede bulunan, gelişimi ve modernleşmesi ile ülkenin her şehrine, her kasabasına örnek olacak Ankara seçilmiştir.

Ankara'nın Cumhuriyetle birlikte yeniden inşasında, yalnızca kent değil, ülkenin kendisi de inşa edilmiştir. Kentin ilk planlama çalışması incelendiğinde, eski şehirden (Kale ve çevresinden) başlayarak, 1. Millet Meclisi, 2. Millet Meclisi, Devlet Konukevi, ülkenin inşasında önemli roller oynayan banka binaları, kamu yapılarının bulunduğu Bakanlıklar Bölgesi ve buradan Çankaya sırtlarına kadar çıkan yeni kurulan Cumhuriyet'in her türlü kamusal yüzünün sergilendiği bir mekansal kurgu söz konusudur. Cumhuriyetin Ankara'sı, sosyal ve kültürel eylemliliklerin bulunduğu mekanlardan çok, “ulus-devlet”i ifade eden, özenle tasarlanmış yapıları bir çevreye dönmüştür.

Ancak, 1980 sonrasında gündemden düşmeyen özelleştirme politikaları ile birlikte, 1990'lı yıllarda AB ve 2000'li yıllarda AB'ye uyum süreci bahane edilerek, Kamu'da tasfiyeler meydana gelmiş, pek çok kamu kurumu işlemez, işletilemez kılınmış ve bazıları da kapatılmıştır. Üretim gücü azalan ülkede, kar elde etme yöntemleri geliştirilerek, arsa ve bina spekülasyonları artmıştır.

Böylesi bir sürecin ardından 2000'li yıllara geldiğimizde ise neo-liberal ekonomi ve onun geri bıraktırmış ülkeler üzerinde etkisi gün geçtikçe artmıştır. Bu etki altında kent topraklarının

yağmalanmış, kamu toprakları ve kıyıları belirli sermaye gruplarına açılmış ve bu girişimler yasal düzenlemelerle desteklenmiştir.

Ankara özelinde konu incelendiğinde ise büyük ideallerle kurulmuş olan Cumhuriyet'in Başkentinde bu ideolojiyi yansıtan tüm mekanlar birer birer dönüşmeye zorlanmıştır. Bugün Mimarlar Odası Ankara Şubesi olarak korumak için mücadele ettiğimiz alanların pek çoğu, Cumhuriyet ideolojisinin kuvvetle ifade bulduğu ve her an yok edilmeye çalışılan yapılarıdır. Endüstrisizleştirme ile beraber şehrin ekonomisi gittikçe daraltılmış Ankara'da ikamet eden pek çok önemli kurum ve kuruluş şehri terk etmiştir. Son olarak Sayın Babacan'ın belirttiği üzere Merkez Bankası İdare Binasının Ankara'dan İstanbul'a taşınması ile, kentin içine düştüğü kısır döngü ve ekonomik yıpranmanın düzeltilmeyecek durumda olduğunu resmen belgelemektedir.

Merkez Bankası İdaresinin Başkent Ankara'dan uzaklaşarak sermaye gruplarının tekeline bırakılması “ulus-devlet” ideolojisinin çözümlere devletin sermayeye teslim olması olarak görülmelidir. Anadolu'ya eşit mesafede bulunan Başkent Ankara'dan uzaklaşan bir kamu kurumu, Anadolu'nun gelişmesi ve geliştirilmesi ilkesinden ödün vererek, sermaye odaklı gelişmeyi önemseydiğini bizlere kanıtlamaktadır. Böylesi bir açılım yalnızca Başkent Ankara'nın kamu odaklı gelişimine değil, Anadolu'daki gelişim ve dönüşümüne yıkıcılık getirecektir.

Ankara'nın kentsel gelişiminin sermayeye açılması ile birlikte, hakim ideolojisinden yoksun, günübirlik eylem ve kararlarla şekillendiği görülmektedir. Bu süreç içerisinde kentlerine sahip çıkan meslek örgütü olarak, kentimizin yoksullaştırılması ve pek çok alandan yoksunlaştırılmasına karşı çıkıyoruz. Yetkilileri aldıkları kararlarda Başkent Ankara'nın ve Anadolu'nun yaşaması için gerekli olan kültürel, endüstriyel, siyasi, ideolojik ve tarihsel özgünlüklerine sahip çıkmaya davet ediyoruz.

Saygılarımızla

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları 14 Ekim 2006'da Ankara'da, TMMOB mitinginde!

Ülkemizin tüm varlıkları özel sermaye istismarından kurtarılacak, toplumsal gönencimizin arttırılmasına yönelik ulusal, bölgesel ve kentsel düzeyde planlı ve kamusal bir ekonomi politikası esas alınarak, kamusal kaynaklara dayalı ve istihdamı artırıcı sanayileşme ve kalkınma hedefine yönelik, özelleştirmelerin durdurulması, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılması ve kamu kuruluşlarının yeniden güçlendirilmesi için,

Son yıllarda özellikle dış bağımlılığın arttığı enerji sektöründe, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmesi ve ulusal kaynaklara dayalı, planlı bir politika izlenmesi için,

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmasına karşı çıkmak için,

Eğitimde öğrencileri müşteri olarak gören zihniyetin egemen olmasını sağlamaya yönelik girişimlere ve eğitim hizmetlerini bütünüyle bir pazar haline getirme çalışmalarına karşı durmak için,

Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması için,

Tutuklu ve hükümlülerin tecridine dayalı hücre (F) tipi cezaevi uygulamalarına son verilmesi, cezaevlerinde insani yaşam koşullarının hâkim kılınması için,

Başta düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, sözün özü demokrasinin önündeki engellerin kaldırılması için,

Ülkemizin doğasının korunması, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesi için,

Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılması için,

Kadına yönelik şiddeti ve toplumsal hayatın her noktasında cinsiyet ayrımcılığını önlemek için ve tüm emekçi kadınların mücadelelerinin yanında olmak-birlikte mücadele etmek için,

Tarım arazilerinin yok olmasına, kirlenmesine, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulmasına, çiftçimizi üretimden, tarlasından koparan işsiz, yoksul bırakan politikalara karşı durmak için,

BASINA VE KAMUOYUNA

14 EKİM'DE ANKARA'DAYIZ

Su ve suya bağlı hizmetlerde çevre ve insan esas alınarak suyun mülkiyeti ve hizmetlerinin kamuda kalmasının sağlanması için,

AB müzakere sürecinin ülke çıkarları, çalışanlar, demokratik hak ve özgürlükler yönünden bir mücadele süreci olarak değerlendirilmesi için,

Kıyı ve orman yağmasına karşı çıkmak için,

“Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır” şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak için,

Hasankeyf'te uzun bir tarihi süreci yansıtan bir birikimin dağıtılmasına, Bergama'da, Eşme'de, Belek'te sermayenin halkın karşı çıkışına rağmen hukuk dışı yönelimlerine, Fırtına Vadisi'nde, Munzur'da, Sinop'ta, Aloinoi'de doğanın tahribine zemin hazırlayanlara, deprem ve taşkınları kader olarak kabul edip, hızlandırılmış tren kazalarına neden olanlara dur demek için,

Dünyanın her yerinde işgallere ve saldırılara karşı mazlum halkların yanında olduğumuzu ifade etmek için,

Savaşa karşı barışı savunmak için,

TMMOB yasasına gereksiz ve yanlış yapılan müdahaleleri engellemek için,

Ücretli çalışan üyelerimiz ile emekli üyelerimizin sorunlarını ülke gündemine taşımak; işsiz üyelerimize sahip çıkmak için,

“Geleceğe uzak olan üzüntüye yakındır” lafzından yola çıkarak “gençlik geleceğimizdir” şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak ve yaşama geçirmek için,

Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için,

İnsanımıza, üyemize, yaşama, mesleğimize ve ülkemize sahip çıkmak için,

Ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü bir Türkiye ve Dünya için,

14 Ekim 2006 günü Ankara'da buluşuyoruz!

Kapitalizmin ve emperyalizmin askeri, ekonomik, politik ve kültürel tüm örgütlerinden bağımsız, “Bir Başka Dünya, Bir Başka Türkiye, Bir Başka Yaşam Mümkün”dür

**Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz.
Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü.**

TMMOB Yönetim Kurulu

BASIN AÇIKLAMALARI

VAN (TUŞPA), DOĞAL VE KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİNİ, GÖLÜNÜ (DENİZİNİ) , KEDİSİNİ, KALESİNİ, TARİHSEL YERLEŞMELERİNİ GELECEK KUŞAKLARA AKTARARAK BARIŞIN VE UMUDUN KENTİ OLABİLİR!

TMMOB Mimarlar Odası 40. Dönem Merkez Yönetim Kurulu Toplantısı 11-13 Ağustos 2006 tarihlerinde genel merkez ve ülke genelindeki şube yöneticilerinin katılımı ile Van Şubesi'nin ev sahipliğinde yapıldı. Van Merkezi, Akdamar Adası, Eski Van Kenti ve Gürpınar ilçesine yapılan teknik gezi ile Akdamar Kilisesi, Gevaş Selçuklu Mezarlığı, Örnek Geleneksel Van Evi, Hüsrev Paşa Külliyesi, Van Kalesi, Eski Van Kenti, Çavuştepe ve Hoşap Kalesi gezildi. 12 Ağustos günü yapılan Merkez Yönetim Kurulu Toplantısı'nda teknik gezi kapsamında yapılan değerlendirmelerin ardından, Van Kenti ve Havzası ile ilgili olarak aşağıdaki basın açıklamasının yapılması kararlaştırıldı:

Ülkemizin en doğusunda, M.Ö.900 yılından (Urartu) günümüze kadar bölge coğrafyasının biçimlendirdiği özgün mimarisiyle yüzyıllardır varlığını sürdürmeye çalışan Van bölgesi ve yerleşmeleri, bir yandan tarihsel olarak değişik çatışmaların yarattığı gerilimler, tahribat ve çetin doğa koşullarıyla mücadele ederken, diğer taraftan mimariye de yansıyan kültürel zenginliğin ve uyumun da kaynağı olmuştur. Ancak, bölgenin alın yazısı haline gelen “göç” olgusu, günümüzde de sürmekte, yarattığı kentsel ve çevresel sorunların yanı sıra var olan kültürel değerlerin de yok olma sürecini hızlandırmaktadır.

Son yıllarda bölgede sosyal nedenlerle yaşanan göç, 1990 yılında 153.000 olan Van merkez nüfusunu bugün 400.000'lere çıkarmıştır. Hızlı nüfus artışı, plansız kentsel gelişmeye ve kaçak yapılaşmanın ciddi artışına yol açmıştır. Bugün, yeşil alan, dere yatakları benzeri imara kapalı alanlarda, yaklaşık 30.000 ruhsatsız ve imara aykırı yapıda, işsiz, güvencesiz ve sağlıksız koşullarda yaşamak zorunda kalan göçmenler Van nüfusunun yarısını oluşturmaktadır. 2000 yılından sonra İran ve Irak'tan gelen göçle birlikte sorunlar giderek artmakta, bu gelişmelerden etkilenen önemli bir nüfusun da Van'ı terk ederek büyük kentlere göç etmesine neden olmaktadır.

Nüfus yapısının değişimi ve istihdam yaratıcı ekonomik faaliyetlerin oluşturulmasında yaşanan güçlüklerin yanı sıra yeni kent gelişme alanlarının planlanmaması; mevcut merkezdeki üzerindeki rantı yükselterek imar tadilatlarıyla yapı yoğunluğunun artmasına ve teknik-sosyal donatı alanlarının yetersizleşmesine neden olmaktadır. Altyapı ve hizmetlerin karşılanamaması sonucu birçok sorunla baş başa kalan, sağlıksız ve yöresel kültürel koşullara uygun olmayan konutlarla çevreli Van merkezinde, bu sürecin bir sonucu olarak kullanılabılır yeşil alan (park) neredeyse hiç bulunmamaktadır.

1990'larda başlayan kaçak yapılaşma ve barınma sorununa yönelik olarak Mimarlar Odası, 1996 yılında Valilik desteğiyle yürüttüğü 258 birimlik geçici konut, okul ve sosyal tesis (kilim atölyesi) projesiyle öncü bir çalışma yapmış, ancak bu çalışmaların geliştirilmesi için kurumsal koordinasyonda süreklilik sağlanamamıştır. Son yıllarda Van'ın konut sorununu çözmek amacıyla Toplu Konut İdaresi tarafından inşaatı yapılan yeni yerleşme projesi, Van merkezi ile bütünleşme sağlamayan bir yerde yapılması, yerleşme ve konutların bölgesel karaktere uygun olmaması, göl manzarasını yoğunlaştıran ve silueti bozan niteliği ile bölgede hayat bulmayacak hatalı bir yatırım olarak görülmektedir.

Bu gelişmelerle bağlantılı olarak plansızlığın yarattığı kirletici etkinin yanında mevcut sanayi yer seçimi ve anıtma yetersizlikleri nedeniyle, ülkemizin en özgün doğal havzalarından olan Van Gölü'nde de kirlilik hızla artmaktadır. Ayrıca bu süreçte, günümüz Van merkezinin tarihsel dokusu, Koruma Amaçlı İmar Planının da hazırlanamaması nedeniyle hızla yok olup gitmektedir. Bu durum, özgün yerel mimari kaynaklardan uzaklaşılmasına, kimliksiz-niteliksiz bir mimarinin oluşmasına neden olmaktadır.

Van Kalesi'nin güneyinde yer alan Eski Van Kenti (Tuşpa), taşıdığı değişik uygarlıkların kültürel ve mimari zenginliklerini barındıran, kültürlerin ve dinlerin bir arada yaşadığı, 1914 yılına kadar canlılığını koruyan eşine ender rastlanan barış sembolü tarihî bir kent iken; 1918 yılından sonra eski hareketliliğini kaybetmiş, günümüzde ölü bir kent haline gelmiştir. Geçmişe duyarsızlık, kaçak kazılar, doğal tahribat, kazı-restorasyon çalışmalarındaki eksiklikler ve ilgili kurumlar arası koordinasyon eksikliği, bu derece önemli özellikleri taşıyan kentin ve kalenin geleceğe aktarılmasında zorluklar yaşanmasına neden olmakta, Eski Van, her gün biraz daha zemine yaklaşıyor kaybolmaktadır.

Ancak son yıllarda, merkezi yönetim, yerel yönetim ve ilgili meslek kuruluşları koordinasyonu ile başlatılan özellikle koruma amaçlı çalışmalar, örnek projelerin gelişmesine kaynaklık ederek, bölge ve kent ekonomisinin de canlanmasına yol açabilecek sevindirici gelişmeler olarak görülmektedir. 2005 yılında Van Valiliği başkanlığında diğer kurumlar ve TMMOB Mimarlar Odası Van Şubesi tarafından başlatılan **“Tuşpa Sanat Kenti Projesi”** kapsamında 2006 yılında çevre drenaj çalışmasının Valilik, bölgedeki Osmanlı klasik dönem mimarisinin tek örneği olan ve Mimar Sinan imzasını taşıyan Hüsrev Paşa Külliyesi restorasyonu çalışmasının da Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından başlatılması, bu kapsamdaki en önemli girişimdir.

Bir diğer önemli proje de, canlı figürlerle dolu motifleriyle bir mücevher gibi duran, bölgedeki taş işçiliğinin en özgün örneklerinden biri olan **“Akdamar Kilisesi”** restorasyonunun, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2005 yılında başlatılmasıdır. Örnek bir restorasyon uygulamasıyla dikkat çeken bu çalışma kapsamında yapılan kazılarda, Kilise ana yapısının yanında güneyinde yer alan bölümlerin de ortaya çıkarılmasıyla proje, önemli bir aşamaya gelmiştir.

Bölge gezisi kapsamında yapılan değerlendirmeler ve saptamalar çerçevesinde, Van ve çevresindeki ihtiyaçlar da göz önüne alınarak aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1. **“Tuşpa Sanat Kenti Projesi”**nin Van'a yeniden hayat verecek temel bir proje olarak geliştirilmesi, bu kapsamda Eski Van belgeleme çalışmalarının hızlandırılması, Hüsrev Paşa Külliyesi'nde başlatılan restorasyon çalışmalarının sürdürülmesi, Kale, yerleşme, külliye ve çevresindeki servis alanlarının turistik ve kültürel işlevlendirmeyi de içerecek biçimde bütünlüklü bir koruma projesine dönüşmesi gerekmektedir.
2. **“Akdamar Kilisesi Restorasyonu”** kapsamında yapılan kazılarda ortaya çıkarılan bölümlerin korunmasına yönelik önlemlerin zaman geçirilmeden alınması, konservasyon, restorasyon, restitüsyon projesi ve uygulama çalışmalarının acilen yapılması, bu sürecin de ada özelliği dikkate alınarak geliştirilecek bir diğer önemli koruma projesine dönüşmesi hedeflenmelidir. Aynı kapsamda Van Gölü'nde

- bulunan diğer iki ada kilisesinin de restorasyonuna başlanarak bu sürecin sürdürülmesi, Van kültür potansiyelinin zenginliğini ortaya koyacaktır.
3. Teknik gezi kapsamında gezilen yerlerden Gürpınar İlçesi Güzelu Beldesinde yer alan **“Hoşap Kalesi”**nde kısmi yıkılma ve çatlamlar bulunması nedeniyle acil onarıma gerek duyulmakta, bu amaçla iç kale, kale ve dış surlar makro ölçekte ele alınarak uygulama projelerinin hazırlanıp restorasyon çalışmalarının yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.
 4. Van ve çevresinin tarih öncesi çağlardan başlayarak çok katmanlı çok kültürlü tarihsel yapısının gerektirdiği birçok mimari değerler ortaya çıkarılması ve yaşatılması konusunda başlatılan çabaların, Van Gölü kenarında ruh bulmuş bütün kültürlerle eş saygınlıkta geliştirilmesi yönündeki özenin sürdürülmesi, bugünlerde çokça ihtiyacımız olan barışın ve umudun güçlenmesine uluslararası boyutları da olan katkılar sağlayacaktır.
 5. Ancak, bu olumlu gelişmelerin, bütün tarihsel ve güncel potansiyelleri birleştirecek bir biçimde; Eski Van, Van Merkezi, TOKİ Yerleşmesi ve Van Gölü çevresindeki diğer yerleşmelerin, gölü, tarihi, doğayı ve insanı koruma ve yaşatma amacına yönelik hazırlanacak Van Gölü Havzası Çevre Düzenleme Planı ile bütünleştirilerek geleceğe taşınabileceği unutulmamalıdır.
 6. Bu çerçevede Mimarlar Odası, merkezi yönetim, yerel yönetim, üniversite ve sivil toplum örgütleri işbirliğiyle yakın gelecekte Van ve yakın çevresinin geleceğini değerlendiren bir “Panel-Forum” organizasyonu yapılarak, bu olumlu sürecin geliştirilmesini ve bu işbirliğinin kurumsal bir süreklilik sağlamasını zorunlu bulmaktadır.

Mimarlar Odası olarak, yukarıda sıralanan birçok zorluğa karşın, Van'ın, renkleri kendinde birleştirmiş kedisine kadar özgün bir bakışla, bölgenin en önemli kültür ve turizm kenti olma potansiyelini koruyarak gelecekte bir tarihsel birikime sahip olduğunu düşünüyoruz.

Van (Tuşpa), doğal ve kültürel zenginliğini, gölünü (denizini), kedisini, kalesini, tarihsel yerleşmelerini gelecek kuşaklara aktararak barışın ve umudun kenti olabilir!

Hürriyet Ankara 18 Ağustos 2006 ▼

Milliyet Gazetesi 18 Ağustos 2006 ▼

Cumhuriyet Ankara 25 Ağustos 2006 ▼

Hürriyet Ankara 24 Ağustos 2006 ▼

Cumhuriyet Ankara 18 Ağustos 2006 ▼

Sabah Ankara 22 Ağustos 2006 ▼

Milliyet Gazetesi 16 Ağustos 2006 ▼

Cumhuriyet Ankara 18 Ağustos 2006 ▼

Birgün Gazetesi 16 Ağustos 2006 ▼

Hürriyet Ankara 22 Ağustos 2006 ▼

Birgün Gazetesi 25 Ağustos 2006 ▼

Sabah Ankara 25 Ağustos 2006 ▼

Hürriyet Gazetesi 15 Ağustos 2006 ▼

Cumhuriyet Ankara 01 Eylül 2006 ▼

Sabah Ankara 28 Ağustos 2006 ▼

Sabah Ankara 27 Ağustos 2006 ▼

Hürriyet Ankara 18 Ağustos 2006 ▼

Hürriyet Ankara 18 Ağustos 2006 ▼

Hürriyet Ankara 30 Ağustos 2006 ▼

Hürriyet Ankara 25 Ağustos 2006 ▼

Cumhuriyet Gazetesi 18 Ağustos 2006 ▼

Cumhuriyet Ankara 25 Ağustos 2006 ▼

01.07.2006 İLE 31.08.2006 ARASI MESLEKİ DENETİME GELEN PROJE SAYISI

ALTINDAĞ	BEYPAZARI	ÇANKAYA	ETİMESGUT	GÖLBAŞI	KEÇİÖREN	MAMAK	SİNCAN	YENİKENT	YENİMAHALLE	DİĞER	TOPLAM
8	6	194	2	26	8	23	9	10	108	58	452

AÇIKLAMA	01.07.2006	01.07.2006-31.08.2006 ARASI HAREKETLER						01.09.2006	
	(1) MEVCUTLAR VE ALACAKLAR	(2) BORÇLAR	GELİRLER	(4) HAKİT (Kasa Banka+Vize)	(5) ALACAK TAHSİLATI	GİDERLER	(7) ÖDENER BORÇLAR	(8) YENİ BORÇLAR	KALAN BORÇLAR (2)-(7)+(8)
			(3) ALACAK TAHAKKUKU	(6) HAKİT					
Devir Kasa	950,73							480,60	
Devir Banka	48.704,54							7.885,28	
Devir Vize	83.913,58							68.746,99	
Birimlerden % 25 Alaca	37.152,44		58.864,67		13.757,30			82.259,61	
Üye Kayıt Ödemeleri				855,00					
Üye Aidatları				42.103,40					
Mesleki Denetim				130.850,37					
Büro Tes.Yan.ve Açma				5.100,00					
Belge Satışları				17.910,00					
Bilgisayar adına tahsilat				1.862,78					
Bilgisayar Kurs gelirleri				14.095,00					
Merkez adına Mühür tahsilatı				1.315,00					
Merkez adına Kırık tahsilatı				1.065,00					
Genel Kurul									
Yönetici Gecelikleri									
Yönetici Yollukları		376,00				5.853,00	376,00		
Kahve+Çelenk-									
Çocuk+Verat. İleri)		755,00				8.054,57	755,00	855,00	855,00
Konferans Sempozyum		4.757,01				904,08	4.757,01		
Personel Ücretleri						44.443,65			
Personel Yollukları						331,15			
Posta-Kargo-Telefon-İnternet						14.573,12			
Virtüel		3.289,88				1.886,77	3.289,88	1.124,88	1.124,88
Vergi Dairesine Ödeme						7.340,88			
SGK Ödemeleri						15.741,76			
Bina İşletme Giderleri		254,88				3.874,03	254,88		
Yayın ve Yayın dışı giderleri		5.287,12				17.320,77	2.778,78		2.488,63
Genel Merkeze % 20 pay		8.403,28				48.824,81	8.403,28	62.529,01	62.529,01
Hukuki Giderler						1.114,40			
Bilgisayar Kurs Hocalarına						6.050,00			
Demirbaş Alınları						30.472,17		302,32	302,32
Bilgisayara Ödeme						925,38			
TOPLAM	188.721,29	21.103,17	58.864,67	214.956,55	13.757,30	212.467,30	13.857,83	64.308,89	157.352,68
	383.677,84								
	383.677,84								
	0,00								